

371.551

ว. 3. 0

ว. 3

การศึกษาลักษณะรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่างกัน

ปริญญานิพนธ์

ของ

พงศ์พิพัฒน์ พัทธสุนทร

20 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177425

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์
ชม ภูมิภาค และผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ เบาใจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ซึ่งกรุณาให้ความ
อนุเคราะห์ในการใช้เครื่องทดสอบวัดการไคยีน

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วิเชียร วรินทร์เวช ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเป็น
อย่างดีในการคัดเลือกเสียงดนตรี สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คณะอาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนปัญญาวรคุณ
เขตหนองแขม ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการออกแบบสอบถามเพื่อทดลองเครื่องมือ
ของการวิจัยครั้งนี้

ในการรวบรวมข้อมูล และดำเนินการทดลองวิจัยครั้งนี้ ได้รับความกรุณาอย่าง
ดียิ่งจากผู้อำนวยการ คณะอาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่
จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ตลอดจนทุกท่านที่ได้มีส่วนแนะนำและให้กำลังใจ ซึ่งเป็น
ส่วนสำคัญทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่อาจมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณของพ่อและแม่ ที่ช่วยเหลือ และสนับสนุนในการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

พงศ์พิพัฒน์ พัทธสุนทร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารและความรู้เกี่ยวกับดนตรี	8
เอกสารเกี่ยวกับการรับรู้และจิตวิทยา	16
เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับเสียงดนตรี	17
เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับวัยของผู้เรียน	29
สมมติฐานการวิจัย	33
3 วิธีดำเนินการทดลอง	34
กลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	35
การดำเนินการทดลอง	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40

5	บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	48
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	48
	การดำเนินการทดลอง	49
	ผลการศึกษาค้นคว้า	51
	อภิปรายผล	51
	ข้อเสนอแนะ	55
	บรรณานุกรม	56
	ภาคผนวก	63

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง	35
2	แสดงค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรี แบบต่าง ๆ ทั้ง 5 แบบ ของนักเรียนทั้ง 4 กลุ่มการทดลอง	41
3	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ ความรู้สึก ในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มี พื้นฐานทางดนตรีสูง	42
4	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ ความรู้สึก ในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ	43
5	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ ความรู้สึก ในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ	44
6	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ ความรู้สึก ในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มี พื้นฐานทางดนตรีต่ำ	45
7	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ ความรู้สึก ในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ	46
8	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ ความรู้สึก ในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ	47

บทนำ

การเรียนรู้ของบุคคล เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ทางการศึกษา (Good. 1959 : 510) ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์นั้น เป็นผลเนื่องมาจากการที่อินทรีย์สัมผัสกับสิ่งแวดล้อม แล้วอินทรีย์เกิดการรับรู้ (Perception) กระบวนการนี้เป็นกระบวนการนำความรู้เข้าสู่สมองโดยใช้อวัยวะรับสัมผัส (Sensory Organs) ส่งประสบการณ์สู่สมอง สมองเก็บรวบรวมและจัดจำสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นไว้ สำหรับเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดมโนภาพ (Concept) และทัศนคติ (Attitude) ของมนุษย์เรา (จำเนียร ช่วงโชติ 2519 : 18 - 20) เปสตาลอซ ชี ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า "รากฐานสำคัญของการให้ความรู้คือ การให้เด็กรู้จักสังเกต รู้จักรับความรู้ทางวิถีประสาท (Observation and Sense Perception)" (สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ 2506 : 4)

ประสาทสัมผัสที่ใช้ในการรับรู้ของมนุษย์ มีห้าประสาทสัมผัส คือ สัมผัสด้วยกายสัมผัส ชีวสัมผัส หายสัมผัส และจักขุสัมผัส สัมผัสทางการรับรู้ด้านเสียง (Auditory perception) จักขุสัมผัสทางการรับรู้ด้านภาพ (Visual perception) เป็นต้น (จำเนียร ช่วงโชติ 2519 : 88 - 90) เดล (Dale. 1955 : 243) ได้เปรียบเทียบปริมาณการรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ ของมนุษย์ โดยคิดอัตราเป็นร้อยละดังนี้ จักขุสัมผัส ร้อยละ 75 สัมผัสด้วยกายสัมผัส ร้อยละ 13 ชีวสัมผัส ร้อยละ 6 และสัมผัสด้วยชีวสัมผัส ร้อยละ 3 จะเห็นได้ว่า การรับรู้ทางจักขุสัมผัส และสัมผัสด้วยกายสัมผัส มีความสำคัญยิ่งต่อการรับรู้ของมนุษย์ จึงมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสื่อที่จะเป็นตัวนำความรู้เข้าสู่ทางประสาทสัมผัสอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะด้านจักขุสัมผัส ซึ่งได้แก่ภาพประเภทต่าง ๆ (อัมพร จันทรมาศ 2524 : 4)

ส่วนในด้านโสตสัมผัส เกี่ยวกับการรับฟังและเสียงต่าง ๆ นั้น ก็ได้มีการวิจัยกันบ้าง แต่ยังไม่แพร่หลายนัก ทั้ง ๆ ที่การฟังก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ เช่นกัน พรินซ์ (Prince, 1954 : 250) กล่าวว่า "การฟัง (โสตสัมผัส) เป็นพื้นฐานสำคัญประการหนึ่งของทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) เป็นสื่อสากลทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ในการรับรู้ ประสบการณ์ และถ่ายทอดความคิด คุณค่า ตลอดจนความซาบซึ้งในศิลปะ"

ถ้าจะเปรียบเทียบกับการศึกษาวิจัยสื่อในด้านอื่น ๆ แล้ว การวิจัยในด้านโสตสัมผัส หรือที่เกี่ยวกับการฟังนี้มีน้อยมาก โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับเสียงดนตรี ทั้ง ๆ ที่ในวงการศึกษามานานแล้วคนก็เริ่มเข้ามาใช้กันบ้างแล้ว เช่น ดนตรีประกอบภาพยนตร์ การศึกษา ดนตรีประกอบวิทยุ - โทรทัศน์ เพื่อการศึกษา (สมชาย ยัมพันธ์ 2519 : 1) ตลอดจนดนตรีประกอบสื่อเสียงเพื่อการศึกษา และอื่น ๆ

การวิจัยผลของเสียงดนตรีในด้านการศึกษานั้น ที่มีข้ออ้างได้ก็มีใช่เป็นผลของการวิจัยโดยตรง เป็นแต่เพียงข้อสังเกต เช่น ของ เฮฟเนอร์ (Hepler, 1966 : 419 - 420) ที่ให้ข้อสังเกตไว้ว่า มีนักเรียนจำนวนมากที่ชอบศึกษาไปค่าย ฟังเพลง ไปค่าย หรือที่ เลิศ อานันตะ (เลิศ อานันตะ 2518 : 9) กล่าวไว้ในทางด้านศิลปะ ปรากฏว่า ครูวาดเขียนที่เมืองแอมบอร์ก ประเทศเยอรมันนี ได้นำเสียงดนตรีไปใช้เพื่อประโยชน์ทางศิลปะศึกษาได้อย่างเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยการให้นักเรียนฟังเสียงดนตรี แล้วลากเส้นบนแผ่นกระดาษตามจังหวะ ดิลา ท่วงทำนอง ทำให้เกิดคุณค่าทางอารมณ์ และความมั่งคั่งงาม จากการผสมผสานกันระหว่างศิลปะกับดนตรี

เกี่ยวกับเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบสื่อต่าง ๆ นั้น สมชาย ยัมพันธ์ (สมชาย ยัมพันธ์ 2519 : 36 - 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช่อุปกรณ์ประกอบเสียงบรรยาย และเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการจำจากการเรียนด้วยสื่อเสียงที่มีเสียงดนตรีประกอบต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ

การวิจัยของ จรุงชาติ ศุภพิชญ์นาม (จรุงชาติ ศุภพิชญ์นาม 2524 : 81 - 83) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กานพุทธพิสัย ความชอบ และความคงทน ในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้สไลด์สีประกอบคำบรรยาย ประกอบเสียงดนตรี และประกอบเสียงธรรมชาติ ปรากฏว่า ปริมาณการเรียนรู้ และความคงทนในการจำของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

ถึงแม้ว่าผลการศึกษาค้นคว้าที่ผ่านมา จะแสดงให้เห็นว่าเสียงดนตรีไม่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ กานพุทธพิสัย ที่เราสามารถวัดได้ควยแบบทดสอบ แต่เสียงดนตรีก็ส่งผลต่ออารมณ์และจิตใจของนักเรียน (จรุงชาติ ศุภพิชญ์นาม 2524 : 81 - 83) ให้มีความชอบสนุกเพลิดเพลินไปกับการเรียน ซึ่งผลค่านนี้เราไม่อาจวัดได้ลึกซึ้งแน่นอน แต่ก็เป็สิ่งมีประโยชน์ที่ควรให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ และนักเรียนส่วนใหญ่อีกมีความต้องการเสียงดนตรีมาก

อย่างไรก็ตาม เสียงดนตรีนี้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้โดยตรง "ดนตรีซึ่งประกอบด้วยลีลา จังหวะ และท่วงทำนอง ตลอดจนบันไดเสียงสูง ต่ำ มีอิทธิพลต่อระบบประสาทอัตโนมัติของมนุษย์" (ราไพพรรณ ศรีโสภาค 2518 : 17 - 18) มนุษย์สามารถรับสัมผัสเสียงดนตรีได้โดยอาศัยโสคสัมผัส คือ หู เป็นอวัยวะรับความรู้สึกสัมผัสทางการได้ยิน หูจะทำหน้าที่รับ (Receive) ขยาย (Amplifiers) และแปลง (Transduces) การสั่นสะเทือน หรือการเคลื่อนไหวของอากาศ และยื่นย่อเอาสิ่งเหล่านั้นมาในระบบประสาท แล้วโสคประสาทจะส่งกระแสแห่งความรู้สึกไปยังสมอง และสมองก็จะแปลงออกมาเป็นความรู้สึกแห่งเสียงนั้น (จำเนียร ช่วงโชติ 2519 : 22 - 42)

ความรู้สึกที่มนุษย์ที่ได้รับจากเสียงดนตรีนั้น ทำให้มนุษย์ หรือผู้ฟังเกิดมโนภาพ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้คำ หรือเนื้อร้องเสมอไป (โกวิทย์ ชันษศิริ 2518 : 4 - 5) และเสียงดนตรียังก่อให้เกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น อารมณ์รัก เศร้าโศก คึกคัก ราวังแจ่มใส กระฉับกระเฉง หรืออีกเต็มใจ ฯลฯ ไปตามท่วงทำนองของดนตรี (ทวีป อภิสัทธ 2527 : 25 - 27)

ตัวอย่างเช่น เพลงหรือดนตรีที่มีจังหวะช้า ทำนองเยือกเย็น ฟังแล้วโหยหวนก่อให้เกิดความรู้สึกเศร้า เพลงที่มีจังหวะรุก รวดเร็ว แสดงถึงการร่าเริง สนุกสนาน เพลงที่มีทำนองอ่อนหวาน สำหรับประกอบอารมณ์รัก เป็นต้น (กรมการฝึกหัดครู ศึกษานิเทศก์ ม.ป.ป. : 14)

ความจริงมนุษย์เรามีสัญชาตญาณในการดนตรีอยู่แล้วทุกคน (สุจิต ทัศนพร 2506 : 1) แม้บางคนจะไม่ชอบเล่นดนตรี แต่ก็ยังชอบฟัง หรือดูดนตรี (สุนนมาลย์ นิมนต์พันธ์ 2524 : 13) และเมื่อได้ฟังดนตรีแล้ว ทุกคนก็ย่อมเกิดความรู้สึกด้วยกันทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด ภาษาใดก็ตาม (โกวิท ชันศิริ 2518 : 4 - 8 ทวีป อภิลิทธิ์ 2527 : 25 - 27)

แต่การที่มนุษย์ทุกคน ทุกชาติ ทุกภาษา จะสามารถรับรู้ความรู้สึก หรือเข้าใจ ความหมายของเสียงดนตรีได้อย่างถูกต้อง และตรงกันเพียงใดนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่น่า สนใจ และควรแก่การศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะมนุษย์แต่ละคนย่อมมี ความแตกต่างกัน เป็นต้นว่า เกี่ยวกับพื้นฐานทางการศึกษา และความรู้ในทางดนตรี "ความรู้เดิม หรือประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน ทั้งในค่านิยม และความต้องการ ย่อมทำให้คนเรามีการรับรู้ที่ต่างกัน" (จำเนียร ช่างโชติ 2519 : 85) ตลอดจน ความแตกต่างทางด้านเพศ คือ ระหว่างเพศหญิง และเพศชาย จากการค้นคว้า จิตวิทยา สุชา จันทน์เอม (สุชา จันทน์เอม 2516 : 152 - 160) พบว่า ผู้หญิงกับผู้ชายนั้นมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ ผู้หญิงเป็นเพศที่ "ซางฝัน" มากกว่าผู้ชาย และความนึกฝันส่วนมากมักเป็นไปในสิ่งสวยงาม ส่วน ผู้ชายเป็นเพศที่ชอบต่อต้านมากกว่ายอมรับ นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างทางด้านสมอง และพฤติกรรมต่าง ๆ ทางสังคมอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า ดนตรี เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึก และการรับรู้ของมนุษย์มาก การที่มนุษย์ซึ่งมีความแตกต่างกันนั้น จะสามารถรับรู้ความรู้สึก หรือเข้าใจความหมาย ของเสียงดนตรีได้ถูกต้อง และตรงกันเพียงใดนั้น เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยมีความสนใจ และใคร่ ที่จะศึกษาให้แน่ชัดลงไป เพื่อประโยชน์ที่จะได้นำเสียงดนตรีต่าง ๆ มาใช้ประกอบใน การศึกษาให้เหมาะสมและถูกต้องกับผู้รับได้มากที่สุด

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกจากการฟังเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกจากการฟังเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า จะเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนสอน และนักเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้ทราบถึงแนวทางในการเลือกเสียงดนตรีประกอบเนื้อหาของสื่อที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ สำหรับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ซึ่งจะให้ผลการรับรู้ได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนได้มากที่สุด

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
2. ตัวแปรที่จะศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก 5 แบบ
 - 2.1.1 เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก 5 แบบ คือ
 - 2.1.1.1 เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก เศร้า เจ็บปวด
 - 2.1.1.2 เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก ลึกซึ้ง ตื่นเต้น
 - 2.1.1.3 เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก สดชื่น แจ่มใส

นักกลัว

เราร่อน

2.1.1.4 เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก สนุกสนาน

2.1.1.5 เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก เหมือนเสียง

ในธรรมชาติ

2.1.2 เพศของนักเรียน

2.1.2.1 เพศชาย

2.1.2.2 เพศหญิง

2.1.3 พื้นฐานของผู้เรียน

2.1.3.1 ผู้มีพื้นฐานทางดนตรีสูง

2.1.3.2 ผู้มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเรียนรู้จากการฟังเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกทั้ง 5 แบบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรี หมายถึง ความสามารถที่จะแปลความหมายจากการฟังเสียงดนตรีออกมาเป็นความรู้สึกได้
2. เสียงดนตรีแบบที่ 1 หมายถึง ตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก เศร้า เจ็บปวด เป็นดนตรีที่มีจังหวะช้า ทำนองเยือกเย็น โหยวน
3. เสียงดนตรีแบบที่ 2 หมายถึง ตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก ลึกซึ้ง ตื่นเต้น น่ากลัว เป็นดนตรีที่มีช่วงจังหวะช้า และเร็ว ในอัตราที่แตกต่างกันมาก และระดับเสียงสูง ต่ำ คลอจนความดัง ค่อยของเสียง มีระดับแตกต่างกันมากอย่างชัดเจน อาจมีเสียงก้อง หรือเสียงแหลมจึกมาก ๆ กว่าปกติ
4. เสียงดนตรีแบบที่ 3 หมายถึง ตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก สดชื่น แจ่มใส มีความผูกพันทางจิตใจที่ตึงต้ามต่อกัน เป็นดนตรีที่มีทำนองอ่อนหวาน เสียงสดใส จังหวะช้า หรือเร็วพอประมาณ ระดับเสียงสูงต่ำ และความดัง ค่อยไม่แตกต่างกันมากนัก

5. เสียงดนตรีแบบที่ 4 หมายถึง ตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก สนุกสนาน เร่าร้อน เป็นดนตรีที่มีจังหวะกระชับ รุกเร้า รวดเร็ว ทำนองเรียบง่าย มีการพลิกแพลงบ้างเล็กน้อย เสียงดนตรีสดใส หนักแน่น ระดับเสียงสูง คำพ้องประมาณ ความดังค่อนข้างมาก

6. เสียงดนตรีแบบที่ 5 หมายถึง ตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก เหมือนเสียงในธรรมชาติ เป็นดนตรีที่มีการล้อเลียนเสียงธรรมชาติต่าง ๆ อาจนำมาสอดแทรกในบทเพลง เช่น เสียงนก เสียงสัตว์ เสียงน้ำ เสียงลม ฯลฯ

7. พื้นฐานทางดนตรี หมายถึง

7.1 ผู้มีพื้นฐานทางดนตรีสูง คือ นักเรียนที่ผ่านการเรียนวิชาดนตรีศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) มาแล้ว และได้ผลการเรียนในรายวิชานี้ตั้งแต่ระดับ ข. ขึ้นไป

7.2 ผู้มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ คือ นักเรียนที่ผ่านการเรียนวิชาดนตรีศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) มาแล้ว และได้ผลการเรียนในรายวิชานี้ตั้งแต่ระดับ ค. ลงมา

8. กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มนักเรียนที่สุ่มจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ของโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี แบ่งเป็น

8.1 กลุ่มนักเรียนชาย ที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง จำนวน 15 คน

8.2 กลุ่มนักเรียนชาย ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ จำนวน 15 คน

8.3 กลุ่มนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง จำนวน 15 คน

8.4 กลุ่มนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ จำนวน 15 คน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและความรู้เกี่ยวกับดนตรี
2. เอกสารเกี่ยวกับการรับรู้ และจิตวิทยา
3. เอกสาร และการวิจัยเกี่ยวกับเสียงดนตรี
4. เอกสาร และการวิจัยเกี่ยวกับวัยของผู้เรียน

1. เอกสารและความรู้เกี่ยวกับดนตรี

"ดนตรี" (Music) มีกำเนิดมานานนับเป็นพัน ๆ ปี ตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ (Primitive Age) เสียงจากธรรมชาติที่มนุษย์ได้ยิน ได้ฟัง เช่น ฝนตก พาร้อง น้ำไหล ลีลาวรรณ ฯลฯ ทำให้มนุษย์เกิดแนวความคิดเรื่อยมาที่จะนำเอาเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยินมาจัดให้เป็นระบบ และเป็นมาตรฐาน (บรรเลง ซดช่วยชีพ 2524 : 1 - 2) จนได้กลายมาเป็นเสียงดนตรีที่เราได้ฟังกัน

เสียงดนตรี เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ทุกชาติทุกภาษา ทั้งที่มีความเจริญทางเทคโนโลยีอย่างสูง และที่ยังล้าหลัง ต่างก็มีการแสดงออกทางเสียงดนตรี ทั้งนี้ เพราะเสียงดนตรีมีประโยชน์ ก่อให้เกิดความรื่นเริงบันเทิงใจ ช่วยให้จิตใจสงบได้ เกิดความสามัคคี และเพื่อลบล้างความทุกข์ใจ (สุนนมาลย์ นิมเนตพันธ์ 2524 : 219) ยิ่งกว่านั้นยังยอมรับกันว่า ดนตรี เป็นสิ่งที่มีอยู่ในความรู้สึกของคนทุกชนชั้น ดังคำของ เชคสเปียร์ กล่าวไว้ในหนังสือ The Merchant of Venice ขอความก่อนหนึ่งว่า

"The man that hath no music in himself, Nor is not moved with concord of sweet sounds Is fit for treasons, stratagems and spoils.

Shakespeare

ชนใดไม่มีดนตรีการ
ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก
อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ
เขานั้นเหมาะคึกขบถ อัมลักณ์ วลา

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงแปล

"ดนตรี" จัดเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่แสดงออกถึงสุนทรียภาพ (Esthetic) ซึ่งเป็นความงามที่ไม่สามารถมองเห็นด้วยตา แต่เป็นความงามที่มองเห็นด้วยจิตใจ และพลังความนึกคิด การฟังดนตรีนั้นเราฟังความไพเราะของท่วงทำนอง ลีลา จังหวะ การประสานเสียงที่สัมผัสด้วยหู ไม่ใช่ด้วยตา และเรื่องที่เรารู้จักได้จากดนตรี คือ ความสวยงาม จับใจของเสียงดนตรีซึ่งก่อให้เกิดความประทับใจ (Appreciation) อันเกิดจากเสียงที่เล่นตามตัวโน้ต มิใช่ความประทับใจอันเกิดจากการได้เห็นตัวโน้ตที่เรียงกันสูง ๆ ต่ำ ๆ (โกวิท วัชรศิริ 2519 : 104 สมโภช รอดบุญ 2518 : 8)

โครงสร้างสำคัญอันแสดงถึงเอกลักษณ์ของดนตรี

1. เสียงจากเครื่องดนตรี (Tone) คือ เสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรีทั้งหลาย เสียงที่จัดว่าเป็นเสียงดนตรีมีลักษณะดังนี้

1.1 เป็นเสียงสูงบ้างต่ำบ้าง แล้วแต่ความถี่ ถ้าเปล่งเฉพาะเสียงสูง หรือเสียงต่ำตลอดเวลา ก็ไม่เป็นเสียงดนตรี ต้องสลับความสูงต่ำระดับต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ

1.2 มีความยาวของเสียงต่าง ๆ กัน ไม่ใช่ยาวเท่ากันตลอด หรือสั้นเท่ากันตลอด แต่มีความสั้นยาวหลายระดับ แล้วแต่ชนิดของตัวโน้ต

1.3 มีเสียงดังบ้าง เบาบ้าง มิใช่ดังเท่ากันตลอด

1.4 มีลักษณะเสียงเฉพาะตามเครื่องดนตรี เช่น เสียงปี่ เสียงกลอง เสียงแตร ต้องมีลักษณะเสียงของตนเอง

2. จังหวะ (Rhythm หรือ Time) คือ วิธีการดำเนินไปของคนตรีอย่างพร้อมเพรียงกัน จะช้าหรือเร็วอย่างไรนั้น ผู้ประพันธ์จะเป็นผู้กำหนดขึ้น โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะกำกับไว้ เช่น $\frac{4}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{2}{4}$ $\frac{6}{8}$ เป็นต้น และจังหวะดังกล่าวจะให้ช้าหรือเร็วแค่ไหน ก็จะมีอักษรกำกับไว้ เช่น Largo (ช้า)

Moderata (ปานกลาง) Presto (เร็ว)

3. ทำนอง (Melody) คือ เสียงที่จัดให้เข้ากับจังหวะเป็นระดับสูงหรือต่ำต่อเนื่องกันไป ตามจังหวะ และลีลาของคนตรี ทำนองที่เราได้ยินนั้นประกอบด้วยเสียง 8 เสียง ซึ่งสามารถปรับให้มีเสียงสูง ต่ำได้ โดยใช้สเกล (Scale) ต่าง ๆ ซึ่งมีเครื่องหมายแปลงเป็นตัวกำหนด ในทำนองเพลงจะมีลักษณะเหมือนประโยคบทกลอนหรือภาษาพูด ซึ่งได้ความเป็นตอน ๆ ไป แต่ละตอนเรียกรวม ๆ ว่า ซิม (Theme) ในทำนองเพลงหนึ่ง ๆ อาจจะมีหลายซิม และบางซิมเหล่านั้นจะถูกนำมาใช้ครั้งแล้วครั้งเล่า แต่มาในรูปแบบที่มีจังหวะ (Rhythm) และการประสานเสียง (Harmony) ต่าง ๆ กัน

4. การประสานเสียง (Harmony) คือ ความกลมกลืนของเสียงคนตรี ซึ่งเป็นการนำเอาเสียงอื่นนอกเหนือจากทำนองเพิ่มเข้าไป แล้วบรรเลงไปพร้อม ๆ กับทำนองอย่างสนิทกลมกลืนกัน เพื่อเสริมความไพเราะให้ทำนองอีกทอดหนึ่ง ในการประสานเสียงเราจะใช้คอร์ด (Chord) เป็นเครื่องมือหลัก ส่วนวิธีการนั้นต้องศึกษากันอย่างลึกซึ้ง จึงจะเข้าใจ

5. ความแปรผันในความดังความเบาของเสียง (Dynamic) คือ ลักษณะความดัง เบา ขนาดต่าง ๆ ของเสียงคนตรี ซึ่งผู้ประพันธ์จะเป็นผู้กำหนดขึ้นว่าจะให้ดังขนาดไหน หรือเบาขนาดไหน โดยใช้ตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์บันทึกบนตัวโน้ตในบรรทัด 5 เส้น

6. ลักษณะการผสมวง (Texture) การนำเครื่องดนตรีต่างชนิดมารวมกันบรรเลง มีผลให้เสียงที่ออกมานั้นมีคุณสมบัติเฉพาะตัว ซึ่งแล้วแต่การรวมกันของเครื่องดนตรีมีทั้งขนาดใหญ่ เช่น เพลงซิมโฟนี และขนาดเล็ก เช่น เพลงร้อง เพลงสมัยนิยมต่าง ๆ

ส่วนประกอบของคนตรี

ในที่นี้จะกล่าวถึงส่วนประกอบใหญ่ 3 ข้อ คือ

1. คีตกวี (Composer)
2. นักดนตรี (Musician)
3. ผู้ฟัง (Listener)

1. คีตกวี (Composer) คือ ผู้ที่สร้างสรรค์ประพันธ์ดนตรีขึ้นมา คีตกวีจะต้องมีความรอบรู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านทฤษฎี และทางปฏิบัติของดนตรีมาแล้วอย่างยอดเยี่ยม ประกอบกับต้องมีความคิดสร้างสรรค์ และมีความอุทิศหาวิธีะเป็นอย่างยิ่งสำหรับผลงานของคีตกวีแต่ละท่านนั้น ต่างก็มีลักษณะพิเศษของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม กาลสมัย และความมั่นคงใจของคีตกวีแต่ละท่านด้วย

2. นักดนตรี (Musician) คือ ผู้ถ่ายทอดผลงานของคีตกวีมาสู่ผู้ฟัง อาจเป็นนักร้อง หรือนักดนตรีก็ได้ นักดนตรีจะต้องเป็นผู้มีความเข้าใจในดนตรีที่บรรเลงนั้นอย่างลึกซึ้ง แน่นนอน แจ่มแจ้ง จึงจะบรรเลงได้ถูกต้องกับความประสงค์ของคีตกวีเหล่านั้นได้

3. ผู้ฟัง (Listener) คือ ผู้รับทราบผลงานความรู้สึกของคีตกวี โดยนักดนตรีเป็นผู้ถ่ายทอดให้ออกมาในรูปของเสียงผ่านสื่อกลาง (Medium) อาจเป็นวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง แผ่นเสียง หรือการเล่นให้หูจริง ผู้ฟังนั้นจะต้องมีสมาธิ ความจำ และมีความอดทน การฟังดนตรีนั้นเราฟังความไพเราะของท่วงทำนอง ลีลา จังหวะ การประสานเสียง เป็นสิ่งสัมผัสกายหู ไม่ใช่ควายตา และเรื่องราวที่เราจะฟังได้จากดนตรีคือ ความสวยงามจับใจของเสียงดนตรีเท่านั้น (โกวิทย์ ชันศิริ 2519 : 101 - 106 ทวีสิทธิ์ ไทรวิจิตร 2522 : 106 - 108 วิเชียร วรินทร์เวช 2524 : 9 - 11)

ประเภทของดนตรี

สมโภช รอคบุญ (สมโภช รอคบุญ 2520 : 40 - 45) ได้แบ่งลักษณะของดนตรีออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. เพลงร้อง

2. เพลงบรรเลง

1. เพลงร้อง แบ่งออกเป็น แบบร้องเดี่ยว (Vocalist) และร้องเป็นหมู่คณะ (Chorus) เพลงที่ร้องเป็นหมู่คณะมีลักษณะการประสานเสียงให้เกิดความกลมกลืน เมื่อฟังแล้วทำให้ไม่เกิดการเบื่อหน่าย

2. เพลงบรรเลง แต่ก่อนที่จะทราบถึงเพลงบรรเลง ควรรู้ลักษณะของวงที่บรรเลงประกอบเสียก่อน วงดนตรีที่นิยมใช้บรรเลงในปัจจุบันแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1 วงคอมโบ เป็นวงที่ใช้ผู้บรรเลงตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป ซึ่งประกอบด้วยผู้เล่นกีตาร์ดีค กีตาร์คอร์ค กีต้าเบส ทรัมเปต อัลโตแซกโซโฟน สโลคทรอมโบน กลอง และเครื่องประกอบจังหวะ

2.2 วงแบนด์ เป็นวงที่ใช้ผู้บรรเลงมากกว่า 15 คนขึ้นไป มีลักษณะคล้ายกับวงคอมโบ สิ่งที่แตกต่างคือ จะมีเครื่องดนตรีประเภทลม และเครื่องทองเหลืองเป็นหมวดหมู่ เครื่องดนตรีแต่ละประเภทจะมีมากกว่า 2 ชิ้นขึ้นไป ไม่ว่าจะเป็นแซกโซโฟน ทรัมเปต สโลคทรอมโบน และเป็นที่น่าสังเกตคือเสียงของกลุ่มแซกโซโฟนจะทำหน้าที่เป็นแนวท่อนองหลัก และมีเครื่องดนตรีประเภทอื่นสอดแทรกตามการเรียบเรียงเสียงประสาน

2.3 วงออร์เคสตรา เป็นวงที่ใช้เครื่องบรรเลงมากกว่า 30 คนขึ้นไป วงดนตรีประเภทนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 4 ประเภท คือ กลุ่มเครื่องสาย ได้แก่ ไวโอลิน วิโอล่า เชลโล และเบส กลุ่มเครื่องลม ได้แก่ ฟลูต คลาริเน็ต โอโบ มาสซุน กลุ่มทองเหลือง ได้แก่ ทรัมเปต เฟรนช์ฮอร์น ทรอมโบน ทูบา

กลุ่มเครื่องประกอบจังหวะ ได้แก่ เบสค์รัม ไซค์ค์รัม สแนร์ค์รัม ทิมปะนี ไวบราโฟน
แอมบูรีน ฉาบ ฉิ่ง ฯลฯ

ประเภทของเพลงบรรเลง แบ่งออกได้ดังนี้

1. Folk Music
2. Country Music
3. Popular Music
4. Light Music
5. Popular Classical Music
6. Lyric Music
7. Mood Music
8. Light Classical Music
9. Classical Music
10. Jazz Music

1. Folk Music คือ คนตรีที่มีท่วงทำนองเป็นเพลงพื้นเมือง (Folk Tune) หรือบางครั้งเป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาตินั้น ๆ ซึ่งเรียกกันว่า เพลงประจำชาติ (Tradition) เพลงประเภทนี้มักไม่ทราบว่าใครเป็นผู้แต่ง แต่ได้มีการจดจำทำนองในลักษณะเป็นมรดกตกทอดไปถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน เช่น เพลง Greenslaves ของอังกฤษ Auld lang Sync ของสกอตแลนด์ Sakura ของญี่ปุ่น เป็นต้น

2. Country Music ถ้าแปลเป็นส่วนนวนไทย ๆ ก็คือเพลงลูกทุ่ง ซึ่งเป็นเพลงที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย ใช้ภาษาง่าย ๆ แบบชาวบ้าน แต่ถ้าเป็นเพลงตะวันตก ท่วงทำนองและลีลาเป็นแบบโคบอลต์เลียงวู้ เมื่อเขาเอาวู้ไปเลี้ยงกลางทุ่ง บางทีก็นำเอาเครื่องดนตรีไปช่วย เช่น กีตาร์ หีบเพลงปาก ไปนั่งคั่นนั่งเป่า หรือบางครั้งหลังจากเสร็จงานทำไร่ทำนาแล้ว พอตักยามค่ำคั่นนั่งล้อมวงเล่นเพลงที่ตนคิดขึ้นมาเอง หรือจำมาจากที่อื่นบรรเลงกันไป คิมกัรแพกันไป โจ้เหล้ากันไป เพลงพวกนี้จึงมีลักษณะลีลาที่แตกต่างจาก Folk Music อย่างสิ้นเชิง

3. Popular Music คือ คนตรีที่นำท่วงทำนองของเพลงสมัยนิยมมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ มีท่วงทำนอง (Melody) และแนวการประสานเสียงของเครื่องดนตรีที่ไม่แตกต่างไปจากต้นเค้าของเดิม ตลอดจนจังหวะจะโคน บางครั้งอาจจะเปลี่ยนแปลงจังหวะเล็กน้อย อาจใช้เครื่องดนตรีประเภทใดประเภทหนึ่ง เช่น เปียโน ไวโอลิน ทรัมเปต กีตาร์ บรรเลงแนวทำนอง (Main Theme) ก็ได้ หรือ บรรเลงด้วยกลุ่มเครื่องดนตรีไปพร้อม ๆ กันก็ได้ สุดแต่ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน (arranger) จะเป็นผู้อำหนด

เพลงประเภทนี้ เป็นเพลงร้องที่เราจะได้ยินอยู่ทุกวันจากวิทยุ โทรทัศน์ ตามบาร์ ในคลับ ภัตตาคาร และหมู่เพลง

4. Light Music คือ คนตรีที่บรรเลงด้วยวงออร์เคสตราขนาดใหญ่ บรรเลงอย่างแผ่วเบา นุ่มนวล และสง่างาม เป็นเพลงที่ใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมเป็นเครื่องดนตรีหลักในการบรรเลง เพลงประเภทนี้เป็นเพลงที่ฟังกันสบาย ๆ นอนคลายอารมณ์ ฟังได้ทุกเวลา

5. Popular Classical Music คือ เพลงที่มีลักษณะเป็นลูกผสม กล่าวคือ ใช้จังหวะเพลงป๊อปที่มี Beat ของเสียงกลองเป็นจังหวะที่ตายตัว และใช้แนวทำนองเพลงคลาสสิก หรือแนวทำนองหลักมาทำเป็น Melody

6. Lyric Music คือ คนตรีประเภทหนึ่ง ที่เต็มไปด้วยพลังอารมณ์ เป็นเพลงที่นำมาจากเพลงร้องที่อ่อนหวาน ไพเราะ ซึ่งเพลงร้องประเภทนี้มักจะนำเนื้อร้องมาจากบทโคลง หรือบทกลอนที่บรรยายธรรมชาติ เช่น ป่าเขา ลำเนาไพร มีท่วงทำนองที่สดชื่นรื่นเริง สบายอารมณ์

7. Mood Music เป็นเพลงที่มีลักษณะคล้าย ลิрикมิวสิค แต่เป็นเพลงที่มีอารมณ์หลายแบบทั้งเศร้าสร้อย สุข ทุกข์ รื่นเริง สนุกสนาน จังหวะของเพลงจึงมีทั้งเชื่องช้า เรื่อย ๆ กระแทกกระทั้น เพลงประเภทนี้บรรยากาศของเพลงเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาตลอดเวลา ช้าบ้าง เร็วบ้าง สลับกันไป นอกจากนี้เพลงประเภทนี้ยังเหมาะกับการฟังในบรรยากาศต่าง ๆ กัน เช่น บรรยากาศตอนเช้า ตอนเย็น

ตอนกลางคืน หรือบรรยากาศที่อยู่แถวชายทะเล หรือตอนฝนตกฟ้าร้อง เพลงประเภทนี้ มักจะมีเสียงประกอบ (Sound effect) ประกอบด้วย เช่น เสียงหึ่งเรไร เสียง ฝนตก เสียงคลื่น เสียงนกร้อง ฯลฯ

8. Light Classical Music เป็นดนตรีที่มีแบบฟอร์มสลับซับซ้อน มากกว่าดนตรีประเภทต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว เพลงจะมีลักษณะบรรยากาศที่ช้าและเร็ว สลับกันไป เป็นเพลงอมตะจากผลงานของคีตกวี (Composers) ที่มีชื่อเสียงมาแต่สมัย อดีตจากยุคและสมัยต่าง ๆ เพลงเหล่านี้มีทั้งเพลงประเภทเต้นรำ เพลงรัก เพลงที่ บรรยายถึงธรรมชาติ หรือสัญลักษณ์ของประเทศต่าง ๆ หรือเพลงที่นำมาจากคีตกวีที่มี โครงสร้างขนาดใหญ่ เช่น ซิมโฟนี คอนแชร์โต้โซนาตา และควอร์เทต เป็นต้น

9. Classical Music เป็นดนตรีที่เกิดขึ้นจากในวัดในโบสถ์จนกลาย มาเป็นเพลงชาวบ้าน (Secular Music) และได้มีการพัฒนาคุณภาพ และแบบฟอร์ม ต่าง ๆ ให้มีมากขึ้น มีกระบวนการเพลงด้วยกันหลายกระบวนการ เร็ว - ช้า - เร็ว สลับกันไป ระยะเวลาของการบรรเลงนานขึ้นตั้งแต่ 15 นาทีถึง 1 ชั่วโมง เป็นเพลงที่สูงส่งด้วย ความคิด และเทคนิคของคีตกวี ตลอดจนแนวการประสานเสียงเอาเครื่องดนตรีแต่ละ ประเภทที่เข้ากันได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน เป็นเพลงที่ต้องใช้วงดนตรีขนาดใหญ่ที่ เรียกว่า ออร์เคสตรา (Symphony Orchestra) บรรเลง

10. Jazz Music เป็นดนตรีที่เกิดขึ้นแห่งแรกในสหรัฐอเมริกา ราวต้น ศตวรรษที่ 20 โดยนิโกรทาสีผิวดำในสมัยนั้น การฟังเพลงแจ๊สนั้นไม่จำเป็นต้องมีความ เข้าใจอะไร แจ๊ส คือ Melody อันหนึ่ง ซึ่งเล่นไปเรื่อย ๆ แบบคันทรานอง มีจังหวะ สม่่าเสมอ ฟังสบาย ๆ การเล่นมักจะใช้เปียโน แซกโซโฟน และกลองเป็นหลัก แต่มา ในระยะหลังได้พยายามเอาเครื่องดนตรีอื่น ๆ เข้ามาร่วมด้วย เช่น คลาริเน็ต กีตาร์ไฟฟ้า ไวบราโฟน ฟลูต และไวโอลิน ส่วนสิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้คือ เบส ซึ่งช่วยย้ำจังหวะให้มีความหนักแน่น และการดนตรีแจ๊สนี้เองที่ได้พัฒนามาจนเป็นเพลงร็อก ฮาร์ดร็อก ฟังก์มีวลิต และก่อให้เกิดเพลงเต้นรำในจังหวะต่าง ๆ กัน เช่น เจริค

(Jerk) ทวีต (Twist) โซล (Soul) บัมพ์ (Bump) และ ฮัสเซิล (Hustle)
เป็นต้น (สมโภช รอคบุญ 2520 : 40 - 45 สุกใจ ทศพร 2506 : 93 - 97)

2. เอกสารเกี่ยวกับการรับรู้ และจิตวิทยา

ในด้านการรับรู้ และจิตวิทยา บลูม และคนอื่น ๆ (Bloom and others. 1966 : 62 - 67) ให้ความเห็นว่า คนที่นั้นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่าง ๆ 3 ประการ คือ

1. พฤติกรรมด้านการเรียนรู้และความคิด (Cognitive Domain) ได้แก่ พฤติกรรมด้านสติปัญญาของมนุษย์ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และการแสดงพฤติกรรมทางความรู้ออกมา เช่น ด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เกี่ยวกับความหมาย สัญลักษณ์ และการสื่อความหมายของคนตรี โครงสร้างของบทเพลง ความคิดสร้างสรรค์ เรื่องราวเบื้องหลังของบทเพลง

2. พฤติกรรมด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Domain) เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ ความรู้สึก อารมณ์ ความเชื่อ การยอมรับหรือไม่ยอมรับต่อเสียงดนตรีที่ได้ยิน ได้ฟัง

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทางอวัยวะสัมผัสเป็นส่วนใหญ่ เช่น ความสามารถในการใช้มือใช้เท้า ความประสานสัมพันธ์ระหว่างตา หู มือ หรืออวัยวะอื่น ๆ ความคล่องแคล่วว่องไวในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ในด้านการบรรเลงเครื่องดนตรี หรือการร้องเพลง

ชัยพร วิชชาวุธ (ชัยพร วิชชาวุธ 2518 : 58 - 63) กล่าวว่า คลื่นเสียงที่ทำให้คนเรารู้สึกได้ยิน มีความถี่ตั้งแต่ 20 ถึง 20,000 เฮิรตซ์ เฮิรตซ์ หรือความถี่ ซึ่งหมายถึงจำนวนรอบของคลื่นเสียงที่เกิดขึ้นในระยะเวลา 1 วินาที โดยนับว่าในเวลา 1 วินาที มีคลื่นเกิดขึ้นกี่รอบ แต่ละรอบเรียกว่า เฮิรตซ์ (Hertz ย่อว่า Hz) เพื่อเป็นเกียรติแก่นักฟิสิกส์ชาวเยอรมัน ชื่อ เฮนริช เฮิรตซ์ (Heinrich Hertz. 1857 -

1890) ผู้คนพบกฎเกี่ยวกับเสียงหลายอย่าง ความถี่ของคลื่นเสียงจึงแสดงในรูปจำนวน Hz เช่น 440 Hz (440 รอบ/วินาที) 12,000 Hz ฯลฯ เสียงเครื่องดนตรีบางชนิด เช่น เปียโน มีความถี่อยู่ระหว่าง 30 - 5,000 เฮิรตซ์ แต่ตามปกติแล้วหูของคนเราจะไวต่อการรับรู้เสียงที่มีความถี่อยู่ในช่วงประมาณ 3,000 - 5,000 เฮิรตซ์ เสียงที่มีความถี่สูง หรือต่ำกว่านี้ จะต้องมีความดังเพิ่มขึ้น จึงจะสามารถได้ยินได้อย่างชัดเจน เสียงดนตรีที่มีความถี่ต่ำหรือสูงมาก ๆ เมื่อบันทึกลงบนแผ่นเสียง หรือเทปบันทึกเสียง อาจจะฟังไม่ค่อยได้ยินชัดเจน เพื่อให้ได้ยินเสียงที่มีความถี่ต่ำ เช่น เสียงเบสส์ และเสียงที่มีความถี่สูง เช่น เสียงไวโอลิน ให้ชัด ๆ จึงต้องใช้เครื่องชดเชยความดัง (Loudness Compensator) ซึ่งเมื่อต่อเข้ากับเครื่องเสียงแล้ว จะช่วยเพิ่มความดังของเสียงที่มีความถี่ต่ำ และความถี่สูงให้สูงขึ้น จนหูสามารถรับฟังได้ชัดเจนโดยไม่จำเป็นต้องเปิดเครื่องเสียงให้ดังขึ้น

3. เอกสาร และการวิจัยเกี่ยวกับเสียงดนตรี

การวิจัยผลของเสียงดนตรีในวงการอื่น

การค้นคว้าเรื่องเสียงดนตรี ที่ทำกันในวงการหรือกิจการอื่น เช่น วงการแพทย์ ได้นำดนตรีมาใช้ในการบำบัดคนไข้โรคจิตที่เรียกว่า Music Therapy (สมชาย ยิ้มพจน์ 2519 : 1) ในประเทศไทยก็ได้มีการใช้ดนตรีรักษาความเจ็บไข้ของชาวไทยมุสลิม บริเวณสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ซึ่งเรียกว่า "คีอตรี" (ไพบูลย์ กววงจันทร์ 2525 : 3 - 10) วงการอุตสาหกรรม ได้นำดนตรีมาเปิดให้คนงานฟัง ซึ่ง เฮฟเนอร์ (Hepler. 1966) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า เสียงดนตรีเป็นสิ่งที่ทำให้ผ่อนคลายความตึงเครียด และเป็นการเพิ่มผลผลิต โดยอ้างจากผลสำรวจในปี ค.ศ. 1944 ได้มีผู้สำรวจปรากฏผล ดังนี้

ร้อยละ 79.5 ของคนงานบอกว่า เสียงดนตรีทำให้การทำงานสนุกขึ้น

ร้อยละ 75.4 ของคนงานบอกว่า เสียงดนตรีทำให้ความเมื่อยหน่ายของงานช้า ๆ

หมดไป

ร้อยละ 72.4 ของคนงานบอกว่า เสียงดนตรีทำให้มีชีวิตชีวา

ร้อยละ 70.1 ของคนงานบอกว่า เสียงดนตรีปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

ร้อยละ 44.0 ของคนงานบอกว่า เสียงดนตรีช่วยลดความเหน็ดเหนื่อย

ร้อยละ 42.3 ของคนงานบอกว่า เสียงดนตรีช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด

นอกจากนั้น เฮฟเนอร์ ยังให้ข้อสังเกตว่า มีนักเรียนจำนวนมากที่ชอบศึกษา

ไปด้วย ฟังเสียงดนตรีไปด้วย

คอร์ดินัล (Cordinell. 1945 : 341 - 344) ให้ข้อคิดเห็นว่า คนตรีเป็นตัวกระตุ้นในระยะที่เกิดความเมื่อยล้า

กาแปลน และเนทเทล (Kaplan and Nettel. 1948 : 124 - 135) ได้ทำการศึกษาลดของเสียงดนตรีที่มีต่อการทำงาน พบว่า คนตรีช่วยเพิ่มผลผลิต กระตุ้นให้คนงานที่เหนื่อยทำงานได้ดีขึ้น กระตุ้นประสาท ลดความเบื่อหน่าย

สกาย (Sky. 1975 : 13 - 16) ด้วยความร่วมมือของฝ่ายการจัดการ และการบริหารงานบุคคลของ Allen B. Dument Laboratories และบริษัท Hallicrafters ได้มีการศึกษาและค้นคว้าถึงประโยชน์ของเสียงดนตรี ที่มีต่อประสิทธิภาพของคนงานที่ทำงานซ้ำ ๆ กัน แบบการผลิตตามสายงานโรงงานอุตสาหกรรม ที่เกี่ยวกับเครื่องไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ผู้บังคับบัญชา และฝ่ายการจัดการระดับสูง ได้ทำการวิเคราะห์ถึงผลของเสียงดนตรีที่มีต่องานตามการสังเกตได้ผลดังนี้

1. ได้ปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตของคนงานเป็น 26% ของลูกจ้างทั้งหมด แสดงถึงผลผลิตเพิ่มขึ้นแตกต่างกันไปตั้งแต่ 5 - 10%
2. การปรับปรุงทัศนคติของลูกจ้างที่มีต่องาน พบว่า ลูกจ้างทั้งหมดมีทัศนคติต่องานดีขึ้น
3. การปรับปรุงสัมพันธภาพในหมู่ลูกจ้าง พบว่า 96.2% ของลูกจ้างทั้งหมด ได้มีสัมพันธภาพในหมู่ของผูรรวมงานดีขึ้น

4. ลดความเห็นคเห็น้อย เมื่อใช้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ผู้บังคับบัญชาและลูกจ้างจะรู้สึกว่าการเห็นคเห็น้อยลงในขณะที่ทำงาน และจะรู้สึกเพี้ยนน้อยลงด้วย หลังจากเลิกงานแล้ว

5. ลดการสนทนาที่ไร้สาระของลูกจ้าง

ข้อสังเกตของคณงาน คือ

1. คนตรีจะทำให้รู้สึกว่าการผ่านไปเร็ว
2. คนตรีทำให้รู้สึกเพี้ยนเพี้ยนกับการทำงาน
3. คนตรีช่วยจัดความน่าเบื่อของงาน
4. คนตรีทำให้มีชีวิตชีวา
5. คนตรีช่วยลดความเห็นคเห็น้อย
6. ทำให้เพื่อนร่วมงานรู้สึกสนุกสนานร่าเริง
7. คนตรีทำให้ไม่รู้สึกหงุดหงิด

คณะกรรมการการผลิตของสงคราม (War Production Board) ได้ศึกษาและพบจากรายงานการสำรวจว่า ร้อยละ 56 ของโรงงาน มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเมื่อได้มีการใช้ดนตรี ร้อยละ 87 ของโรงงาน คนตรีช่วยพัฒนาทางคานสุขภาพจิต

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการทำงานที่มีเสียงดนตรี มักจะเป็นที่น่าพอใจ ได้มีการศึกษาถึงเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลของเสียงดนตรีว่ามีความแตกต่างมากน้อยเพียงใดต่อผลผลิต บางบริษัทใช้ดนตรีประกอบ (Background Music) โดยเชื่อมั่นว่าจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น บางบริษัทก็ไม่มี ความแตกต่างกันมากนัก อย่างไรก็ตามผลของรายงานเป็นเอกฉันท์ว่า ลูกจ้างชอบดนตรี และคิดว่าเป็นการช่วยให้บรรยากาศการทำงานดีขึ้น และมีความรู้สึกไม่เอียงคอบบริษัทขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อบริษัทเอง

โดยทั่ว ๆ ไป เราจะกล่าวได้ว่า คนตรีที่ประกอบ (Background Music)

การทำงานซ้ำ ๆ ซาก ๆ หรือที่มีเสียงดังของเครื่องจักรในสำนักงาน หรือที่อุปกรณ์ของโรงงานก่อให้เกิดความเหน็ดเหนื่อย และงานที่ก่อให้เกิดความรู้สึกตึงเครียด (อ้างอิงมาจาก สมชาย ยัมพันธ์ 2519 : 7 - 8)

ดร.คาร์ล ที ซีแอร์ นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยไอโอวา ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของเสียงดนตรี ที่มีต่อจิตใจของมนุษย์ (สุนนมาลย์ นิ่มเนติพันธ์ 2524 : 219) สรุปได้ว่า

1. ดนตรีช่วยกระตุ้นมนุษย์ให้ทั้งร่างกายและจิตใจ
2. เสียงดนตรีเสมือนสิ่งสร้างอารมณ์ให้อยู่ในโลกหนึ่ง
3. ดนตรีส่งเสริมสติปัญญา เพราะคนสามารถเข้าถึงได้ด้วยอารมณ์
4. ดนตรีเป็นการแสดงออกทางอารมณ์
5. คนเราชอบฟังดนตรี เพราะความไพเราะของจังหวะ ความดัง และความสูงต่ำของเสียงสลับกันไป

เอกสารเกี่ยวกับเสียงดนตรีที่ใช้ในทางการศึกษา

จากการศึกษาของ จูดี (สมชาย ยัมพันธ์ 2519 : 9 อ้างอิงมาจาก Judy 1952 : 451 - 458) เกี่ยวกับเสียงดนตรีที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนเกรด 8 และ 9 สรุปว่า เสียงดนตรีช่วยทำให้

1. เกือบร้อยละ 58 ของนักเรียนได้คะแนนจากการทดสอบเพิ่มขึ้น โดยค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.37
2. นักเรียนร้อยละ 83.26 ต้องการให้มีเสียงดนตรีในห้องเรียน มีเพียงร้อยละ 12.32 เท่านั้น ที่ไม่ต้องการให้มีเสียงดนตรี ที่เหลือไม่แสดงความคิดเห็น
3. ผลที่ได้จากนักเรียนกลุ่มที่เล่นดนตรีเป็นนั้ น ไม่แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางดนตรีมาก่อน
4. เด็กชายได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเด็กหญิงเมื่อไม่มีเสียงดนตรี

ฟรีเบอร์น และเฟรเซอร์ (Freebourne and Fleischer. 1952 :

101 - 109) ได้ทำการศึกษาที่มหาวิทยาลัยโอไฮโอ กับนักศึกษาจำนวน 40 คน
ให้อ่านโดยมีเสียงดนตรีประกอบสี่แบบ คือ Jazz, Classical ถึง Classical
และ Popular ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ใช้เสียงดนตรี ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ใช้เสียงดนตรี
อ่านได้เร็วกว่า

ชวอทซ์ (Schwartz. 1970 : 5677 A) ได้ทำการศึกษาผลของเสียง
ดนตรีประกอบ (Background Music) ในภาพยนตร์ ที่มีทัศนคติในด้านสงคราม
และความรักสงบของนักเรียนไฮสกูล ชั้นปีที่ 2 จำนวน 159 คน พบว่า

1. นักเรียนกลุ่มที่ดูภาพยนตร์เงียบ ไม่มีผลในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
เกี่ยวกับค่านิยมสงคราม และความรักสงบ
 2. นักเรียนที่ดูภาพ " ดนตรีประกอบ ในลักษณะส่งเสริมเนื้อเรื่อง
ของภาพยนตร์ มีผลต่อ "
 3. นัก
- ยิ่งใหญ่ ในปัจ
เกี่ยวกับ

ภาพ

ข

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์
2. ช่วยกระตุ้นให้มีการแสดงออกในทางสร้างสรรค์
3. ส่งเสริมโนภาพ ความคิด และจินตนาการ
4. ส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างประสาทตา หู กล้ามเนื้อมือ

สอดคล้องกับการใช้ความคิด

5. ทำให้เห็นอย่างชัดเจน คลายความตึงเครียด

ผลเสีย คือ ถ้าการเลือกเพลงหรือเสียงดนตรีประกอบการสอนที่ไม่ตรงกับหัวเรื่อง จะไม่มีผลในทางส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ และการเปิดเพลง หรือเสียงดนตรีที่ไม่เหมาะสม บางครั้งจะทำให้นักเรียนสนใจกับการฟังเพลงหรือเสียงดนตรีมากกว่าเนื้อหาของบทเรียน

บรรจง สังข์สรวง (บรรจง สังข์สรวง 2509 : 3 - 42) ได้สำรวจทัศนคติและความสนใจทางด้านดนตรีของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย หญิง จำนวน 407 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม.ศ.2. ม.ศ.3 และ ม.ศ. 4 ในโรงเรียนมัธยมสาธิต มศว ปทุมวัน โรงเรียนราชคำรี และโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เด็กวัยรุ่นส่วนมากสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่อดนตรี
2. เด็กวัยรุ่นส่วนมากชอบดนตรีประเภทสากลนิยมมากที่สุด และชอบประเภทคลาสสิก และจังหวะเรวร้อนเพียงเล็กน้อย
3. ในบ้านของเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่มีบุคคลที่สนใจดนตรี ซึ่งบุคคลเหล่านั้นมีส่วนเสริมสร้างความสนใจ และทัศนคติที่ดีให้แก่เด็กวัยรุ่น
4. เด็กวัยรุ่นต้องการให้มีการส่งเสริมดนตรีในโรงเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้มีการสอนดนตรีทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติแก่นักเรียนทุกคน ให้วงดนตรีของโรงเรียนมีโอกาสดมจร เลงให้นักเรียนฟังมากขึ้น และให้ทางโรงเรียนตั้งวงดนตรีหลาย ๆ ประเภท

เกี่ยวกับความสามารถทางดนตรี

ในด้านความสามารถทางดนตรี กิลเบอร์ต (วิจัยพณี วัฒนสินธุ์ 2519 : 59) อ้างอิงมาจาก Gilbert. 1942) ได้เสนอแนะว่า การฝึกฝนที่แตกต่างกันอาจทำให้เกิดความแตกต่างกันทางเพศ ซึ่งได้พบในการทดสอบความสามารถทางดนตรี (Musical Talent Test) จากการศึกษาระหว่างกลุ่มนิสิตชาย และหญิง จาก 12 สถาบัน ในจำนวนผู้ที่เคยฝึกดนตรีมาแล้ว ปรากฏว่า หญิงเหนือกว่าชาย เมื่อเปรียบเทียบกัน แต่ในจำนวนที่ไม่เคยได้รับการฝึก ไม่มีความแตกต่างปรากฏให้เห็นชัด นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กหญิงสูงกว่าชายในด้านความสามารถทางศิลปะ (Art ability)

บุสกี มานูพีระพงษ์ (บุสกี มานูพีระพงษ์ 2512 : 58 - 59) ได้สำรวจความสนใจด้านดนตรีของนักเรียนพยาบาล โรงพยาบาลหญิง ในปี 2512 พบว่า ความสามารถทางด้านดนตรีของนักเรียนพยาบาลมีส่วนสัมพันธ์กับพื้นฐานทางครอบครัว สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ บุคคล รวมทั้งอุปสรรคดนตรีต่าง ๆ ในบ้านมาก

อรรพณ บรรจงศิลป์ (อ้างอิงมาจาก คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน 2523 : 2) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความถนัดทางดนตรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า เพศของนักเรียน และความสามารถในการเล่นดนตรีไคของคนในครอบครัวของนักเรียน ไม่มีผลต่อความสามารถในการเล่นดนตรีของนักเรียน แต่ความถนัดในดนตรีของอาจารย์ผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา มีผลต่อการเล่นดนตรีไคของนักเรียน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

เพศกับความสามารถในการฟังเสียง

เกี่ยวกับการฟังเสียงของนักเรียน คอลล์ (Call. 1975 : 7199 - A) ได้ศึกษาความสามารถในการฟังของนักเรียนเกรด 5 6 7 และ 8 พบว่า นักเรียนชายมีความสามารถในการฟังสูงกว่านักเรียนหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ชัดแจ้งกับการศึกษาของ คาลเวย์ (Calway. 1963 : 23) ซึ่งศึกษา

เกี่ยวกับทักษะการฟังของนักเรียนเกรด 4 และ 6 จำนวน 773 คน พบว่า นักเรียนชาย และหญิงมีความสามารถในการฟังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จากคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่า นักเรียนชายมีความสามารถในการฟังสูงกว่านักเรียนหญิงเล็กน้อย ผลการศึกษาของศาลเวย์สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฮอลโลว (Hollow. 1955 : 21 - 22) ซึ่งได้ศึกษาความเข้าใจในการฟังของนักเรียนเกรด 5 จำนวน 602 คน จาก 16 โรงเรียน พบว่า ความเข้าใจในการฟังของนักเรียนชายสูงกว่านักเรียนหญิงเล็กน้อย ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อิสรา จิรณานนท์ (Isra. 1962 : 28) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถ ในการฟังเสียงวรรณยุกต์ของนักเรียนไทยชั้น ป.3 และ ป.4 ระหว่างนักเรียนชายกับ นักเรียนหญิง พบว่า ความสามารถในการฟังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ รัตนา ศิริพานิช (รัตนา ศิริพานิช 2507 : 69) ซึ่งศึกษา พบว่า ความเข้าใจในการฟังของนักเรียนชั้น ป.2 ระหว่างนักเรียนในจังหวัดพระนคร และจังหวัดปัตตานี มีความเข้าใจในการฟังภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ศศิธร ชันติวรังกุล (ศศิธร ชันติวรังกุล 2520 : 35) ศึกษาเกี่ยวกับ พัฒนาการ และความสามารถในการฟังของนักเรียนชั้น ป.5 - 7 พบว่า ความสามารถในการฟังระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ในทุกระดับชั้นไม่แตกต่างกัน

เกษอนันต์ บุญผัน (เกษอนันต์ บุญผัน 2526 : 64 - 681) ได้ศึกษา เปรียบเทียบความชอบและผลการรับรู้ คำนวณพิสัยของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียน เอกเทศ และโรงเรียนสหศึกษา ระหว่างการศึกษาจากสไลด์เสียงที่ใช้เสียงบรรยาย เพศชาย กับเสียงบรรยายเพศหญิง ผลสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จะชอบฟังเสียง ของเพศตรงข้าม และส่งผลไปถึงการเรียนรู้ควาว่า ถ้าได้เรียนจากเสียงที่นักเรียนชอบ ผลการเรียนรู้จะมีแนวโน้มสูงกว่า

เกี่ยวกับเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบการบรรยายสไลด์

สมชาย ยิ้มพจน์ (สมชาย ยิ้มพจน์ 2519 : 36 - 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการใช้เสียงดนตรีประกอบการบรรยายสไลด์ 3 แบบ คือ ดนตรีไทยเดิม ดนตรีไทยพื้นเมือง และดนตรีไทยสากล สรุปผลการทดลองว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการจำจากการเรียนด้วยสไลด์เสียงที่มีเสียงดนตรีประกอบต่างกัน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการวิจัยของ จรุงชาติ ศุภพิชญ์นาม (จรุงชาติ ศุภพิชญ์นาม 2524 : 81 - 83) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ความชอบ และความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการใช้สไลด์เสียง 3 แบบ คือ

1. สไลด์ที่ประกอบคำบรรยาย
2. สไลด์ที่ประกอบคำบรรยาย และเสียงดนตรี
3. สไลด์ที่ประกอบคำบรรยาย และเสียงประกอบธรรมชาติ

สรุปผลการทดลองว่า ปริมาณการเรียนรู้ และความคงทนในการจำของนักเรียน ทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนส่วนใหญ่มีความชอบ และต้องการให้มีเสียงคำบรรยายประกอบดนตรี

สมศักดิ์ เจียมทะวงศ์ (สมศักดิ์ เจียมทะวงศ์ 2519 : 72) กล่าวว่า "เสียงดนตรี และเสียงประกอบมีส่วนช่วยอย่างยิ่งที่จะทำให้สไลด์ที่จะนำไปฉายน่าสนใจ ดนตรีที่ใช้จะต้องให้เข้ากับเรื่องราวที่เรานำเสนอ เพื่อที่จะเสริมให้ผู้ดูเข้าใจเรื่องราว ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้น ยังต้องใช้เสียงดนตรีที่สามารถสร้างอารมณ์ให้แก่คนดูอีกด้วย ดนตรีที่ใช้ควรเป็นการบรรเลงอย่างเดี่ยว ไม่นิยมใช้ดนตรีที่มีการร้องประกอบ ยกเว้นแต่ต้องการเป็นพิเศษเท่านั้น"

ไพโรจน์ เบาใจ (ไพโรจน์ เบาใจ 2521 : 37) กล่าวว่า "เสียงเพลงบรรเลงนั้น ก็ควรเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องสไลด์ที่ทำ เช่น เรื่องเกี่ยวกับโบราณสถาน หรือวัฒนธรรมไทย ก็ควรใช้เพลงแบบไทย ๆ เป็นต้น"

ลักดา ศุขปรีดี (ลักดา ศุขปรีดี 2523 : 113) กล่าวว่า "การบันทึกคำบรรยายจากบทที่เขียนไว้ให้มีเสียงประกอบเบา ๆ ไปพร้อมกับคำบรรยายนั้น เสียงดนตรีมีส่วนช่วยให้สโลว์น่าสนใจ และสร้างความรู้สึกรู้สึกของผู้ดูให้คล้อยตาม การเลือกดนตรีประกอบควรเลือกดนตรีที่เข้ากับภาพ อาจใช้เพลงเดี่ยวประกอบทั้งเรื่อง หรือเปลี่ยนหลายเพลง เพื่อเปลี่ยนอารมณ์ของผู้ดูก็ได้ ดนตรีประกอบควรเป็นเพลงบรรเลงอย่างเดี่ยว ไม่ควรมีเนื้อร้อง นอกจากต้องการแสดงความหมายเป็นพิเศษเท่านั้น ควรหลีกเลี่ยงที่เป็นที่รู้จักกันดี เพราะอาจทำให้ผู้ดูสนใจ และมีจิตใจคล้อยตามเพลง ไม่สนใจติดตามเนื้อเรื่องไป"

เกี่ยวกับเสียงประกอบธรรมชาติ (Sound Effects)

แซกบี้ (Saxby. 1979 : 165) ได้ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการใช้เสียงดนตรีและเสียงประกอบธรรมชาติ ประกอบสโลว์ว่า การนำเสียงดนตรี และเสียงประกอบธรรมชาติ ประกอบการบรรยายเล็กน้อย เป็นการเร้าอารมณ์ของผู้ดู ซึ่งทำให้เกิดผลคือ เสียงดนตรีประกอบ ทำให้ผ่อนคลายอารมณ์ แต่ก็มีผลเสียคือ ทำให้เกิดความรำคาญ และควรจะได้ทดลองใช้เสียงประกอบธรรมชาติ (Sound Effects) ควบคู่ อาจจะเป็นสิ่งเสริมที่ดีในการใช้ประกอบสโลว์ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ ชรอต (ชรอต บริษัท โกลด์คัท (ประเทศไทย) จำกัด 2519 : 244) ที่ว่า เสียงประกอบหลังฉาก ช่วยทำให้การเสนอสโลว์ที่แปลกไปจากธรรมดา และน่าสนใจยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับเสียงดนตรีที่ใช้ประกอบภาพยนตร์

โคม สุขวงศ์ (โคม สุขวงศ์ 2519 : 22) ได้กล่าวถึงดนตรีประกอบภาพยนตร์ไว้ว่า หน้าที่อันสำคัญที่สุดของดนตรีประกอบภาพยนตร์ ก็คือการใช้ดนตรีมาช่วยสร้าง และเสริมบรรยากาศหรืออารมณ์ให้กับภาพบนจอซึ่งมีลักษณะการใช้ต่าง ๆ ดังนี้

1. ใช้เพื่อแสดงลักษณะหรือประเภทของภาพยนตร์ หรือที่เรียกว่าดนตรีประจำเรื่อง (Theme song) ดนตรีประเภทนี้จะทำหน้าที่เสมือนกับเป็นเพลงใหม่โรงเพื่อปูพื้นหรือแนะนำบุคลิก ลักษณะโดยทั่วไปของหนังเรื่องนั้น เช่น ภาพยนตร์สงครามรบคู่เคียด ก็มักจะใช้เพลงมาร์ชปลุกใจ เป็นเพลงประจำเรื่อง ภาพยนตร์ประเภทญาติปีศาจ ก็ใช้ดนตรีที่มีลึกลับโหดเหี้ยม ฟังแล้วชวนขนลุก ภาพยนตร์ประเภทวิทยาศาสตร์ หรือเรื่องลึกลับมหัศจรรย์ ก็มักใช้ดนตรีจากเครื่องดนตรีไฟฟ้าที่มีทำนองประหลาดชวนพิศวง เป็นต้น

2. ใช้เพื่อแสดงความหมาย หรือความรู้สึกเกี่ยวกับถิ่นฐานบ้านเกิด ฐานะชนชั้นทางสังคม ตลอดจนเชื้อชาติ หรือเผ่าพันธุ์ เช่น ฉากเมืองจีน หรือเกี่ยวกับชาวจีน ก็จะใช้เพลงประกอบเป็นทำนองเพลงจีน นอกจากนั้นยังสามารถใช้สื่อแสดงลักษณะของกลุ่มคนที่แคบลงมา เช่น ศาสนา ลัทธิ ความเชื่อ ความคิด ธรรมเนียมประเพณี ธรรมเนียมหรือค่านิยมของกลุ่มคน

3. ใช้เพื่อทำนาย หรือเป็นลางบอกเหตุการณที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้สร้างไม่สามารถหรือไม่ต้องการใช้การดำเนินเรื่องอย่างอื่นเป็นสื่อบอกเหตุที่จะเกิดขึ้นนั้น เช่น การใส่เสียงดนตรีแบบบรรเลงในงานศพ ผู้ชมก็จะเข้าใจได้ทันทีว่าจะต้องมีเรื่องเกี่ยวกับความตายเกิดขึ้นแน่ ๆ นอกจากนั้นยังใช้ดนตรีเพื่อเป็นสื่อบอกเหตุหรือความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ในของตัวละคร ในกรณีที่ตัวละครในฉากนั้นแสดงอาการกริยาเฉยเมยหรือกลับเกลื่อนความรู้สึก เสียงดนตรีที่ประกอบในช่วงนั้น จะทำให้ผู้ชมทราบได้ว่าแท้จริงแล้วตัวละครมีความรู้สึกนึกคิดเช่นไร เช่น ในส่วนลึกของจิตใจกำลังคิดการร้ายอยู่ ผู้ชมก็จะได้ยินเสียงดนตรีที่มีลักษณะคุกคาม น่ากลัว สอดแทรกขึ้นมา

4. ใช้เพื่อเพิ่มพูน ประสิทธิภาพของการแสดงให้มากขึ้น หรือเข้มข้นขึ้น โดยดนตรีจะทำหน้าที่เน้นการแสดงออก โดยเฉพาะการพูดหรือการสนทนา ดนตรีจะช่วยหนุนหรือเสริมคำพูด และลีลาการพูดให้ผู้มีชีวิตชีวา หรือเน้นคำพูดบางตอนบางประโยคที่มีความหมายลึกซึ้งขึ้น โดยเฉพาะในฉากที่มีการสารภาพรัก หรือสารภาพความผิด เช่น ฉากการอำลาจากกันของตัวละคร เสียงเพลงในลิลาเศร้าสร้อย จะบอกให้ผู้ชมรู้สึกว่าการอำลานั้นเต็มไปด้วยความรู้สึก และมีความหมายเป็นพิเศษทันที

5. ใช้เพื่อสร้างหรือเสริมจังหวะ และการเคลื่อนไหวในภาพยนตร์ เช่น การใช้ดนตรีประกอบในหนังการ์ตูน ซึ่งเรียกกันว่า Mickeymousing การใช้ดนตรีลักษณะนั้นนอกจากจะประกอบให้สอดคล้องกับจังหวะ และการเคลื่อนไหวของภาพแล้วยังใช้แทนเสียงประกอบตามบรรยากาศ หรือเสียงธรรมชาติในหนังการ์ตูนด้วย สำหรับในภาพยนตร์ทั่ว ๆ ไป จะพบว่า ในฉากที่ตื่นเต้นดูเดือด เหตุการณ์ในภาพเป็นไปอย่างรุนแรง และรวดเร็ว ดนตรีประกอบก็จะมีจังหวะรุนแรง และรวดเร็วเสริมให้จังหวะของภาพเข้มข้นยิ่งขึ้น ส่วนในฉากที่มีลีลาเชื่องช้า เช่น ฉากรักหวานซึ้ง หรือฉากเหงาเศร้า ดนตรีประกอบก็จะเป็นทำนองอวยสร้อย เพื่อเสริมลีลาละมุนละไมของฉากรัก หรือความเฉื่อยช้าของฉากเหงา

6. ใช้เพื่อแสดงบุคลิกลักษณะ หรือแบบฉบับของตัวละคร เช่น ตัวผู้ร้าย โหดเหี้ยม จะให้เสียงดนตรีประกอบเป็นเสียงทุ้มต่ำ มีท่วงทำนองฟังแล้วรู้สึกน่าหวาดหวั่น ตัวนางเอกจะใช้เสียงดนตรี กังวาน หวาน มีลีลานั้นवलชวนฟัง ดังแว่วมาแผ่ว ๆ ส่วนตัวพระเอก จะใช้เสียงดนตรีที่หนักแน่น มีท่วงทำนอง เข้มแข็ง น่าเชื่อถือ

7. ใช้เพื่อสร้าง รักษา และเปลี่ยนอารมณ์ของเรื่อง เป็นหน้าที่ที่เห็นได้เด่นชัดที่สุดในบรรดาหน้าที่ของดนตรีประกอบภาพยนตร์ทั่วไป เพราะโดยตัวของมันเองแล้วดนตรีเป็นศิลปะที่สื่อความหมายทางอารมณ์ด้วยเสียงอยู่แล้ว ดนตรีจึงเป็นสื่อหรือเครื่องมือที่ดีที่สุดในการสร้าง หรือปูพื้นทางอารมณ์ให้เกิดขึ้น และการควบคุมอารมณ์ของเรื่องก็สามารถทำได้ตลอดเวลาและตลอดทั้งเรื่อง แม้ว่าบางครั้งเนื้อหาหรือภาพบนจอมิได้มีการเปลี่ยนแปลงไป แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ของเรื่อง ก็สามารถทำได้ง่ายโดยการเปลี่ยนท่วงทำนองของดนตรีประกอบให้เข้ากับอารมณ์ใหม่ที่ต้องการ และตรงกันข้ามในบางครั้งเนื้อหาหรือภาพเหตุการณ์บนจอเปลี่ยนไป แต่ด้วยการรักษาอารมณ์อย่างเดิมเอาไว้ ก็ทำได้ง่ายเช่นเดียวกัน ด้วยการใช้ดนตรีประกอบที่สร้างความรู้สึกหรืออารมณ์อย่างเดิมเอาไว้

8. ใช้เพื่อสร้างความขัดแย้ง เสียดสี และการอุปมาเปรียบเทียบ ในขณะที่ดนตรีประกอบสามารถช่วยเน้นอารมณ์ หรือเสริมสร้างความรู้สึกได้ ด้วยการใช้ดนตรีที่มี

ท่วงท่าของสอคล้องกับอารมณ์ของเรื่องขณะนั้น ตรงกันข้ามหากเราใช้ดนตรีประกอบที่มีท่วงท่าของซึ่งให้ความรู้สึกขัดแย้งกับความหมาย หรืออารมณ์ของภาพบนจอขณะนั้น คนตริก็สามารถบิดเบือนให้ความหมายหรืออารมณ์ของภาพขณะนั้นหันเห หรือเปลี่ยนไปตรงกันข้ามได้

เอกสารและการวิจัยเกี่ยวกับวัยของผู้เรียน

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ความรู้สึกจากการฟังเสียงดนตรี ที่ให้ความรู้สึกรูปแบบต่าง ๆ ครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งความสนใจไปยังประชากรที่เป็นนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งถือว่าวัยรุ่นไทยคือผู้มีอายุอยู่ระหว่าง 13 - 19 ปี (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง 2517 : 3) โดยได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) อายุประมาณ 13 - 15 ปี เป็นตัวแทนของนักเรียนวัยรุ่นทั่วไป

ความสำคัญของวัยรุ่น

วัยรุ่น เป็นวัยที่อยู่ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของชีวิต จากความเป็นเด็กจะเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยแห่งปัญหา พฤติกรรมทางเพศโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความสนใจระหว่างเพศเริ่มปรากฏชัดในวัยนี้ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความสนใจค้นคว้ากันอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทุกชาติถือว่าวัยรุ่นเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะพลเมืองของชาติในอนาคตจะมีคุณภาพดีหรือเลว ย่อมขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของคนในวัยนี้เป็นอย่างมาก ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้รุดหน้าไปไกลกว่าความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และเป็นสาเหตุสืบเนื่องให้เกิดความยุ่งยากในการสื่อความหมายระหว่างกันและกันมากยิ่งขึ้น ผลของการวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นพบว่า วัยรุ่นส่วนมากรู้สึกว่ปัญหาส่วนใหญ่เนื่องมาจากผู้ใหญ่ไม่เข้าใจจิตใจของตน นั่นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้ใหญ่และเด็กไม่สามารถสนองความต้องการซึ่งกันและกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะผู้ใหญ่ใช้ประสบการณ์ในอดีตมาแก้ปัญหาในปัจจุบัน

จึงไม่สามารถเข้าใจความต้องการ ความนึกคิดของวัยรุ่นในปัจจุบันอย่างเพียงพอ
(ประสาร ทิพย์ธารา 2521 : 73 - 82)

พัฒนาการในวัยรุ่น

พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการทางร่างกายของวัยรุ่นเป็นผลมาจากการทำงานของต่อมเพศ (นาฏเฉลียว สุมวรงค์ 2505 : 1 - 29) ซึ่งต่อมเพศของแต่ละเพศจะผลิตฮอร์โมนที่แตกต่างกัน ผลจากฮอร์โมนเพศในเพศหญิง ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจะอวบ อ้วนขึ้นมีไขมันมากขึ้น โดยเฉพาะหน้าอก สะโพกจะขยายใหญ่ขึ้นอย่างรวดเร็ว และจะมีประจำเดือน ส่วนในเด็กชายร่างกายจะมีกล้ามเนื้อมากขึ้น เสียงจะแตกเปลี่ยนจากเสียงของเด็กเป็นเสียงของผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั้งของ เด็กชายและเด็กหญิง เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าขณะนี้ร่างกายได้มีลักษณะของเพศชายและเพศหญิงอย่างเต็มที่แล้ว การทำงานของต่อมเพศไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายให้เห็นเพศชายหรือหญิงเด่นชัดเท่านั้น แต่ยังมีผลไปถึงพัฒนาการทางอารมณ์ และสังคมด้วย

พัฒนาการทางอารมณ์ เป็นผลเนื่องมาจากระยะก่อนวัยรุ่นด้วย (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม 2521 : 51 - 58) กล่าวได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัย "พายุบูแคม" หมายถึงมีความรู้สึกรุนแรง ความรู้สึกอย่างเปิดเผย และตรงเกินไป เด็กอาจรู้สึกว่าคุณมีความสุขและเต็มไปด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง แต่ในบางครั้งก็จะรู้สึกหงุดหงิด มีความสงสัยอยู่ตลอดเวลา ความชอบและไม่ชอบของเด็กวัยนี้รุนแรงมาก ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงต่างต้องการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้ใหญ่อยู่เสมอ โดยที่เด็กไม่รู้ตัวว่าเป็นความผิด บางครั้งอาจทำให้เด็กเกิดความเครียด และเด็กมักจะแสดงออกมาทันที ซึ่งอารมณ์เช่นนี้อาจจะทำความเดือดร้อนให้แก่บิดามารดาในภายหลังได้

พัฒนาการทางสังคม (ประสาร ทิพย์ธารา 2521 : 21) ในครอบครัว เด็กวัยนี้ชอบอยู่ตามลำพัง ทั้งนี้เพราะเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในคือ เปลี่ยนแปลงทางกาย อารมณ์ และความคิด การที่เด็กไม่ชอบรวมกลุ่มกับสมาชิกภายในครอบครัว

อาจเป็นเพราะต้องการอิสระ จะทำงานของตน แต่กับสังคมภายนอกเด็กจะทำงานร่วมกับเพื่อนฝูง ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพื่อน เด็กทั้งสองเพศมีความแตกต่างกันในเรื่องการคบเพื่อนเพศเดียวกัน และมีเหตุผลในการคบเพื่อนต่างเพศมากขึ้น คือเด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้อง มีนิสัยร่าเริง เรียบง่าย หรือสุภาพอ่อนโยน เป็นต้น และมักจะรวมกันเป็นกลุ่ม เป็นวัยที่กลุ่มมีอิทธิพลต่อเขามาก บางคนอาจจะทำตัวแปลกกว่าผู้อื่นเพื่อเรียกร้องความสนใจ หรือมักใช้คำพูดแปลก ๆ

ความสนใจของเด็กวัยรุ่น (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม 2518 : 95 - 101) เด็กทั้งสองเพศสนใจกิจกรรมต่าง ๆ มาก โดยเฉพาะกิจกรรมเป็นกลุ่ม เด็กชายสนใจกีฬากลางแจ้งที่ต้องออกกำลังมากกว่าเด็กหญิง เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ เทนนิส ฯลฯ กิจกรรมที่เด็กหญิงส่วนมากสนใจ ได้แก่ การเย็บปักถักร้อย งานครัว งานประดิษฐ์ ตกแต่งบ้าน ฯลฯ ชอบแสดงความคิด สร้างสรรค์ เช่น แต่งโคลงกลอน ชอบเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ชอบฟังเรื่องคนอื่น ๆ นอกจากนี้ เด็กหญิงชายในวัยนี้ยังสนใจการอ่านหนังสือ การฟังดนตรี การดูโทรทัศน์ และฟังวิทยุ เด็กชายมักชอบรายการกีฬา เด็กหญิงชอบรายการแสดงเป็นเรื่องราว สำหรับภาพยนตร์ เด็กชอบภาพยนตร์เพลงและเรื่องรัก ๆ คลอดจนเรื่องที่มีคาราที่ตนชอบ และเรื่องที่จบลงด้วยดีมีความสุข

เกี่ยวกับความสนใจในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ของวัยรุ่น

วิชัย รักกุศล (วิชัย รักกุศล 2515 : 86 - 88) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือของนักเรียนชายหญิง พบว่า นักเรียนชายสนใจอ่านหนังสือหมวดวิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ หมวดความรู้ทั่วไป และประวัติศาสตร์ ส่วนนักเรียนหญิงสนใจอ่านสารคดี หมวดประวัติศาสตร์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ หนังสือวรรณคดี และภาษา

การวิจัยในต่างประเทศของ ฮิลเกรท แอนนา และไวท์เฮค เกี่ยวกับความสนใจของเด็กวัยรุ่น สรุปผลได้ดังนี้

ฮิลเดเรท (Hildreth. 1958 : 506) ศึกษาความสนใจของวัยรุ่น 3,000 คน พบว่า เด็กทุกระดับอายุสนใจอ่านหนังสือไม่แตกต่างกัน แต่ความสนใจของเด็กแต่ละเพศแตกต่างกันคือ เด็กชายทุกวัยสนใจทางวิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์ การกีฬา การผจญภัยที่รุนแรง เด็กหญิงสนใจนวนิยายที่เกี่ยวกับเรื่องภายในบ้าน เทพนิยาย และเรื่องของสัตว์ เด็กหญิงสนใจหนังสือที่เด็กชายสนใจ แต่เด็กชายไม่สนใจเรื่องที่เด็กหญิงสนใจ

แฮนนา (Hanna. 1960 : 43 - 45) ศึกษาความสนใจของเด็กเกรด 7 - 12 พบว่า ความสนใจของเด็กชายกับเด็กหญิงแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในวัยเด็กตอนปลาย จนกระทั่งถึงวัยรุ่นตอนปลาย เด็กชายสนใจเรื่องราวที่มีลักษณะของผู้ชาย คือ การกระทำที่เข้มแข็ง ส่วนเด็กหญิงสนใจเรื่องโรแมนติก นวนิยาย ไม่สนใจเรื่องประเภทรุนแรง โหดเหี้ยม เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นใหญ่ความสนใจจะขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ และรสนิยมของแต่ละคนมากกว่าเรื่องเพศ

ไวท์เฮด (Whitehead. 1968 : 13) ศึกษาเรื่องที่เด็กชายและเด็กหญิงอายุ 12 - 14 ปี สนใจอ่าน สรุปผลได้ดังนี้

1. เรื่องที่เด็กชายและเด็กหญิงสนใจเท่ากันคือ เรื่องลึกลับ การผจญภัย ชีวิตประวัติ เรื่องเพื่อน ประวัติศาสตร์ เรื่องกลลอบซับซ้อน เทพนิยาย วีรบุรุษ คนในประเทศต่าง ๆ และเหตุการณ์ของโลก
2. เรื่องที่เด็กชายชอบมากกว่าเด็กหญิง คือ วิทยาศาสตร์ นวนิยายวิทยาศาสตร์ และการกีฬา
3. เรื่องที่เด็กหญิงสนใจมากกว่าเด็กชายคือ เรื่องเกี่ยวกับอาชีพ และเรื่องเกี่ยวกับความรัก

จากเอกสาร และการวิจัยที่ผู้วิจัยอ้างอิงมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่า เสียงดนตรีนั้นมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นความแตกต่างในด้านเพศ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความชอบ และความสนใจในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างกันนั้น ก็น่าจะมีผลต่อการรับรู้ความรู้จากการฟังเสียงดนตรีด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นหลักในการตั้งสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ทำให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง แตกต่างกัน
2. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ทำให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน
3. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ทำให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน
4. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ทำให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน
5. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ทำให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน
6. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ทำให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการทดลอง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขต จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่น่ากว่า 120 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มตามขั้นตอน ดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี ที่มีจำนวนนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่น่ากว่า 120 คนขึ้นไป ซึ่งมีทั้งสิ้น 10 โรงเรียน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนที่สุ่มได้คือ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่

2. ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2527 จำนวน 150 คน จากโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา มาทำการทดสอบการได้ยินเสียงของคนหูปกติ ที่ความเข้มของเสียง 0 - 27 เดซิเบล ที่ความถี่ของเสียง 500 - 20,000 เฮิรตซ์ ที่หูคนสามารถรับฟังได้ (ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์ 2519 : 86 - 87) เพื่อกำหนดจุดทดสอบมีระดับการได้ยินเป็นปกติหรือไม่ ในการทดลองครั้งนี้ใช้เครื่องวัดการได้ยิน (Audiometer) ชนิดวัดการได้ยินเสียงสามัญ (pure tone audiometer)

3. นำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการทดสอบการได้ยินแล้ว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ โดยใช้ระดับผลการเรียนวิชาดนตรีศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเกณฑ์

3.1 นำกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานด้านดนตรีสูง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนหญิง แล้วสุ่มนักเรียนในแต่ละกลุ่มด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่มทดลอง กลุ่มละ 15 คน

3.2 นำกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานด้านดนตรีต่ำ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนหญิง แล้วสุ่มนักเรียนในแต่ละกลุ่มด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่มทดลอง กลุ่มละ 15 คน ดังตาราง

ตาราง 1 แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

	พื้นฐานทางดนตรีสูง		พื้นฐานทางดนตรีต่ำ	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	15	15	15	15
รวม	30		30	

เครื่องมือ และการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย

1. เทป

1.1 เทปบันทึกเสียงแบบคลิบ ซึ่งบันทึกเสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกทั้ง 5 แบบ จำนวน 1 คลิบ

1.2 เครื่องบันทึกเสียง สำหรับใช้กับเทปบันทึกแบบคลิบ จำนวน

1 เครื่อง

2. แบบสอบถามความรู้สึก จากการฟังเสียงดนตรีต่าง ๆ

3. แบบทดสอบ เพื่อวัดการรับรู้ความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเสียงดนตรี

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ทำเนิการตามลำดับดังนี้

1. เลือกเสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึกต่าง ๆ ทั้ง 5 แบบ คือ
 - 1.1 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก เศร้า เจ็บปวด
 - 1.2 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก ลึกลึก คั่นเต้น นึกกลัว
 - 1.3 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก สดชื่น แจ่มใส
 - 1.4 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก สนุกสนาน เร้าร้อน
 - 1.5 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก เหมือนเสียงในธรรมชาติ

2. บันทึกเสียงดนตรีทั้ง 5 แบบ ลงเทป

3. นำไปทดลองจริง

การเลือกเสียงดนตรีที่ใช้เป็นตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ ทั้ง 5 แบบ มีขั้นตอนดังนี้

ก. ศึกษาจากภูมิหลังของเพลงต่าง ๆ ้วยการฟัง และศึกษาจากเอกสาร คำนดนตรีประกอบ โดยยึดแนวทางจากการประพันธ์ เช่น จังหวะ ทำนอง ชนิดของ เครื่องดนตรี หรืออื่น ๆ

ข. นำเสียงดนตรี หรือเพลงที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกแล้วทั้ง 5 แบบ ปรึกษาความเห็นชอบและความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญทางดนตรีอีกครั้ง เสียงดนตรีทั้ง 5 แบบนี้ ประกอบด้วยเสียงดนตรีแบบละ 7 เพลง

ค. นำเสียงดนตรีทั้ง 5 แบบ ๆ ละ 7 เพลง ที่ผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 100 คน จากโรงเรียน บัญญาวรคุณ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความรู้สึก ที่ได้รับจากการฟังเสียงดนตรีเหล่านั้น

ง. แบบสอบถามความรู้สึกนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยปรึกษาความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญค่านดนตรีประกอบ มีลักษณะดังตัวอย่าง

ความรู้สึก ก. หมายถึง ความรู้สึกเศร้า เจ็บปวด

ความรู้สึก ข. หมายถึง ความรู้สึกลึกลึก คั่นเต้น นึกกลัว

- ความรู้สึก ค. หมายถึง ความรู้สึกสับสน แจ่มใส
 ความรู้สึก ง. หมายถึง ความรู้สึกสนุกสนาน เริงร่า
 ความรู้สึก จ. หมายถึง ความรู้สึกเหมือนเสี่ยงในธรรมชาติ
 ความรู้สึก ฉ. หมายถึง ความรู้สึกไม่แน่ใจวาทรงกับข้อใด

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดความรู้สึกจากการฟังเสียงดนตรี

เพลงที่	ความรู้สึก					
	ก. เศร้า เจ็บเหงา	ข. สดชื่น ตื่นเต้น นึกตัว	ค. สดชื่น แจ่มใส	ง. สนุกสนาน เริงร่า	จ. เหมือนเสี่ยงในธรรมชาติ	ฉ. ไม่แน่ใจ
1						
2						
3						
.						
.						
.						
35						

จ. นำผลจากการตอบแบบสอบถามในข้อ ง. ไปวิเคราะห์เพื่อหาตัวแทนของ เพลงที่ให้ความรู้สึกแต่ละแบบทั้ง 5 แบบ โดยคิดเทียบเป็นร้อยละ เพลงที่ได้รับการเลือก เท่ากับ 90% หรือมากกว่า 90% ขึ้นไป ถือว่าเป็นตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก แบบนั้น ๆ ได้ ส่วนเพลงใดที่ได้รับการเลือกต่ำกว่า 90% ก็จะตัดทิ้งไป เสียงดนตรี ในแต่ละแบบจะคัดเลือกไว้เพียงแบบละ 5 เพลงเท่านั้น และหากเสียงดนตรีในแบบใด ถูกคัดออกมากจนเหลือไม่ถึง 5 เพลง ก็จะต้องหาเสียงเพลงอื่น ๆ มาคัดเลือกกันใหม่ ตามวิธีการแบบเดียวกันจนกว่าเสียงดนตรีในแต่ละแบบจะครอบคลุม 5 เพลง

ฉ. นำเพลงที่ผ่านการคัดเลือกจากวิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้วทั้ง 5 แบบ จำนวน 25 เพลง ไปทดลองกับกลุ่มทดลองทั้ง 4 กลุ่ม ต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบ

การสร้างแบบทดสอบวัดการรับรู้ ความรู้สึกที่ได้รับจากการฟังเสียงดนตรี ทั้ง 5 แบบนี้ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความรู้สึกจากการฟังเสียงดนตรีใน ข้อ ง. และมีตัวเลือกเช่นเดียวกัน แต่ตัดตัวเลือกข้อ ฉ. ความรู้สึกไม่แน่ใจว่าตรงกับ ข้อใดออก ซึ่งจะมีลักษณะเป็นแบบ 5 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อความ

การดำเนินการทดลอง

1. ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัย และครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยดำเนินการทดลอง ได้จัดเตรียมห้องทดลอง ตลอดจนทดลองใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ จนแน่ใจ และพร้อมที่จะใช้ในการทดลองนี้ได้

2. ดำเนินการทดลอง โดยเปิดเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ซึ่ง ผ่านการคัดเลือกและยอมรับแล้ว จากเทปแบบตลับ ให้นักเรียนทั้ง 4 กลุ่มการทดลองฟัง พร้อม ๆ กัน

3. ให้นักเรียนตอบแบบทดสอบวัดการรับรู้ ความรู้สึกจากการฟังเสียงดนตรีนั้น ในทันทีที่เพลงนั้นจบ ซึ่งจะมีเวลาให้ตอบประมาณ 3 วินาที สำหรับแต่ละ ข้อ

4. นำผลการทดสอบวัดการรับรู้ ความรู้สึกรู้จักจากการฟังเสียงดนตรีทั้ง 5 แบบ มาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน การให้คะแนนข้อใดตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อใดตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบเกินกว่า 1 คำตอบ ในข้อเดียวกัน ให้ 0 คะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเพื่อตรวจสอบค่าการยอมรับ ของแบบสอบถามความรู้สึกรู้จักจากการฟังเสียงดนตรี ใช้เทียบค่าเป็นร้อยละ โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 90 ขึ้นไป

2. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ใช้ t - test (คู่มือ วังกำนันะ 2525 : 119)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} ; df = \frac{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}{\left(\frac{s_1^2}{n_1}\right)^2 + \left(\frac{s_2^2}{n_2}\right)^2}^2$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง 2

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มทดลอง 1

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มทดลอง 2

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มทดลอง 1

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มทดลอง 2

df แทน degree of freedom

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน ความแปรปรวน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
df	แทน Degree of Freedom

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 หากค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล ผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนทั้ง 4 กลุ่มการทดลอง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกันทุกกลุ่ม จากการใช้สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแต่ละคู่ คือ

2.1 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง

2.2 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

2.3 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

2.4 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ
ระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

2.5 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ
ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

2.6 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ
ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ตอนที่ 1 หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรี
แบบต่าง ๆ ทั้ง 5 แบบ

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ
ทั้ง 5 แบบ ของนักเรียนทั้ง 4 กลุ่มการทดลอง

เพศ \ กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ	ระดับพื้นฐานทางดนตรี		รวม
		พื้นฐานสูง	พื้นฐานต่ำ	
ชาย	N	15	15	30
	$\bar{X}$	23.2	19.733	
	S	0.862	1.944	
หญิง	N	15	15	30
	$\bar{X}$	23.067	20.533	
	S	1.487	1.598	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกันทุกกลุ่ม จากการใช้สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละคู่

2.1 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ชาย (พื้นฐานสูง)	15	23.2	0.743	0.3022
หญิง (พื้นฐานสูง)	15	23.067	2.210	

ผลจากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง มีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ได้ไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ชาย (พื้นฐานสูง)	15	23.2	0.743	6.315**
ชาย (พื้นฐานต่ำ)	15	19.733	3.781	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลจากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง มีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ได้สูงกว่านักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ชาย (พื้นฐานสูง)	15	23.2	0.743	5.687**
หญิง (พื้นฐานต่ำ)	15	20.533	2.552	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลจากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง มีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ได้สูงกว่านักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ชาย (พื้นฐานต่ำ)	15	19.733	3.781	1.2308
หญิง (พื้นฐานต่ำ)	15	20.533	2.552	

ผลจากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ มีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ได้ไม่แตกต่างกัน

2.5 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
หญิง (พื้นฐานสูง)	15	23.067	2.210	4.501 ^{**}
หญิง (พื้นฐานต่ำ)	15	20.533	2.552	

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลจากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง มีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ได้สูงกว่านักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.6 เปรียบเทียบผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
หญิง (พื้นฐานสูง)	15	23.067	2.210	5.275**
ชาย (พื้นฐานต่ำ)	15	19.733	3.781	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลจากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ผลการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง มีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ได้สูงกว่านักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการรับรู้ **ความรู้สึก** จากการฟังเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ 5 แบบ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) ดนตรี 5 แบบ คือ

1. ดนตรีที่ให้ความรู้สึก เศร้า เจ็บปวด
2. ดนตรีที่ให้ความรู้สึก ลึกซึ้ง ตื่นเต้น นึกกลัว
3. ดนตรีที่ให้ความรู้สึก สดชื่น แจ่มใส
4. ดนตรีที่ให้ความรู้สึก สนุกสนาน ร่าเริง
5. ดนตรีที่ให้ความรู้สึก เหมือนเสียงในธรรมชาติ

โดยเปรียบเทียบกันระหว่างนักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ จำแนกตามเพศของนักเรียน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง แตกต่างกัน
2. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน
3. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน
4. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน

5. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ได้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน

6. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีที่ได้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกัน

การดำเนินการทดลอง

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ของโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อําเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มจากกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ ซึ่งใช้ระดับผลการเรียนวิชาดนตรีศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเกณฑ์ และนักเรียนที่สุ่มได้จะต้องผ่านการทดสอบการได้ยินว่ามีระดับการได้ยินเป็นปกติ แบ่งกลุ่มนักเรียนที่สุ่มได้ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และกลุ่มที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ ในแต่ละกลุ่มนี้จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนหญิง ก็จะไ้ทั้งหมดเป็น 4 กลุ่มการทดลอง คือ กลุ่มนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง กลุ่มนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ กลุ่มนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และกลุ่มนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ ในแต่ละกลุ่มมีนักเรียนกลุ่มละ 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

2.1 เทปบันทึกเสียงแบบตลับ ซึ่งบันทึกเสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของเสียงดนตรีที่ได้ความรู้สึกทั้ง 5 แบบ จำนวน 1 ตลับ

2.2 เครื่องบันทึกเสียง สำหรับใช้กับเทปแบบตลับ จำนวน 1 เครื่อง

2.3 แบบทดสอบ เพื่อวัดการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรี ฉบับละ

25 ข้อ จำนวน 1 ฉบับ

3. การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.1 เลือกเสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึกแบบต่าง ๆ ทั้ง

5 แบบ คือ

3.1.1 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก เศร้า เจ็บปวด

3.1.2 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก ลึกลับ ตื่นเต้น

น่ากลัว

3.1.3 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก สดชื่น แจ่มใส

3.1.4 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก สนุกสนาน ร่าเริง

3.1.5 เสียงดนตรีที่เป็นตัวแทนของความรู้สึก เหมือนเสียงใน

ธรรมชาติ

3.2 นำเสียงดนตรีทั้ง 5 แบบนี้ แบบละ 7 เพลง ปรึกษาความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าการยอมรับ เพลงที่ได้รับการเลือกเท่ากับ 90% หรือมากกว่า 90% ขึ้นไป ถือว่าเป็นตัวแทนของเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบนั้น ๆ ได้ เสียงดนตรีในแต่ละแบบจะคัดเลือกไว้เพียงแบบละ 5 เพลงเท่านั้น

3.3 นำเพลงที่ผ่านการคัดเลือกจากวิธีการดังกล่าวข้างต้น ทั้ง 5 แบบ จำนวน 25 เพลง ไปทดลองกับกลุ่มทดลองทั้ง 4 กลุ่มต่อไป

เมื่อดำเนินการทดลองแล้ว นำผลการทดลองมาวิเคราะห์ คำนวณหาค่าเฉลี่ยของคะแนน ความแตกต่างของนักเรียนแต่ละกลุ่ม หาค่าความแปรปรวน และทดสอบเพื่อหาความแตกต่าง โดยใช้ t -test แบบ Independent ทดสอบความแตกต่างเป็นคู่ ๆ เพื่อตอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ในการอภิปรายผล ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง

ผลจากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูงนี้ แตกต่างกันอย่าง

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีระดับพื้นฐานทางดนตรีเท่าเทียมกัน จึงมีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึก และเข้าใจเสียงดนตรีได้ทัดเทียมกัน แต่อาจพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยปรากฏว่า นักเรียนชายมีความสามารถรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีนี้ได้สูงกว่านักเรียนหญิงเล็กน้อย ซึ่งการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ คาลเวย์ (Galway, 1963 : 23) ที่ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการฟังของนักเรียนเกรด 4 และ 6 จำนวน 773 คน และ ฮอลโลว์ (Hollow, 1955 : 21 - 22) ซึ่งศึกษาความเข้าใจในการฟังของนักเรียนเกรด 5 จำนวน 602 คน พบว่า นักเรียนชาย และหญิง มีความสามารถในการฟังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนชายมีความสามารถในการฟังสูงกว่านักเรียนหญิงเล็กน้อย

2. การเปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ผลจากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง สามารถรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้สูงกว่านักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีระดับพื้นฐานทางดนตรีสูงมักจะมีลักษณะเป็นคนที่ชอบฝึกฝนหาความรู้ต่าง ๆ อยู่เสมอ มีความสนใจในวิชาที่เรียน จึงทำให้มีความสามารถเข้าใจในเสียงดนตรีได้ดีกว่านักเรียนที่มีระดับพื้นฐานทางดนตรีต่ำ และโดยเหตุที่การรับรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้โดยตรง ผู้ที่เรียนรู้ได้ดีก็มักจะมี การรับรู้ที่ดีด้วย อนึ่งเป็นที่ยอมรับของบรรดานักปราชญ์ทางดนตรีแล้วว่า "ดนตรีเป็นวิชาที่ฝึกหัด และยากยิ่งวิชาหนึ่ง ผู้ที่จะสามารถเรียนได้ดีและเข้าใจได้ต้องเป็นผู้ที่มีสมองดีพอสมควร" (กวีธร สนิทวงศ์ 2514 : 11) ทั้งนี้ในการที่จะฟังดนตรีให้เข้าใจนั้น สมองเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะต้องใช้สมองรวบรวมสมาธิ ความคิด และติดตามฟังด้วย ความเอาใจใส่ (โกวิท วัชรศิริ 2519 : 100) นี่อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้

นักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง มีผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้สูงกว่านักเรียนที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

3. เปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ผลจากการวิจัย พบว่า ความสามารถในการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง สามารถรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้สูงกว่านักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับผลการวิจัยในข้อ 2 คือ นักเรียนมีระดับพื้นฐานทางดนตรีต่างกัน จึงทำให้มีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้แตกต่างกัน ดังที่ จำเนียร ช่วงโชติ (จำเนียร ช่วงโชติ 2519 : 85) ได้กล่าวว่า "ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านปริมาณและความถูกต้อง ย่อมทำให้คนเรามีการรับรู้ที่ต่างกัน"

4. เปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ผลจากการวิจัย พบว่า ความสามารถในการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับผลการวิจัยในข้อ 1 ถึงแม้ว่านักเรียนเพศชายและนักเรียนเพศหญิง จะมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกายและอารมณ์ หรือความแตกต่างทางด้านสมองและพฤติกรรมต่าง ๆ ทางสังคม (สุชา จันทน์เอม 2516 : 152 - 160) ก็ตาม แต่เพราะนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีระดับพื้นฐานทางดนตรีเท่าเทียมกัน จึงมีความสามารถในการรับรู้ ความรู้สึกและเข้าใจดนตรีได้ไม่แตกต่างกัน แต่ถาพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ปรากฏว่า นักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ สามารถรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้สูงกว่านักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำเล็กน้อย

5. การเปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง สามารถรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้สูงกว่านักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับผลการวิจัยในข้อ 2 และข้อ 3 คือ นักเรียนมีระดับพื้นฐานทางดนตรีแตกต่างกัน จึงทำให้มีความสามารถในการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้แตกต่างกัน

6. การเปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง สามารถรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้สูงกว่านักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับผลการวิจัยในข้อ 2 ข้อ 3 และ ข้อ 5 คือ นักเรียนมีระดับพื้นฐานทางดนตรีแตกต่างกัน จึงทำให้มีความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกในเสียงดนตรีได้แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การนำเสียงดนตรีไปใช้เพื่อสร้างหรือประกอบสื่อทางการศึกษา เป็นต้นว่า การใช้ดนตรีประกอบในภาพยนตร์ โทรทัศน์ วัสดุประกอบเสียง หรืออื่น ๆ นอกจากจะใช้ดนตรีประกอบให้เข้ากับเรื่องราวแล้ว ควรจะเลือกเสียงดนตรีประกอบให้เข้ากับ

บรรยายภาพหรือสอดคล้องกับอารมณ์ของเรื่องในขณะนั้นด้วย ควรเลือกใช้ดนตรีที่มีจังหวะหรือท่วงทำนองอย่างเหมาะสม ไม่ควรใช้ดนตรีเพียงแบบเดียวหรือเพลงเดียว โดยไม่เปลี่ยนแปลงเลยตลอดทั้งเรื่อง ตอนใดที่ต้องการให้นักเรียน หรือผู้ฟังเกิดความรู้สึกอย่างใด ก็ควรใช้เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกประเภทนั้นประกอบ

การใช้ดนตรีนั้น ถ้าจะให้ได้ผลดี ควรจะคำนึงถึงนักเรียน หรือผู้ฟังที่มีระดับพื้นฐานทางดนตรีต่างกันด้วย สำหรับนักเรียน หรือผู้ฟังที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูงหรืออยู่แล้ว ก็คงไม่ต้องการถึงมากนัก แต่ถ้าเป็นนักเรียนหรือผู้ฟังที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ หรือไม่มีพื้นฐานทางดนตรีเลย ควรจะมีการแนะนำหรือชี้แนะให้เข้าใจถึงเสียงดนตรีชนิดที่นำมาใช้ประกอบสื่อเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อจะได้เกิดการรับรู้ และเข้าใจความหมายได้ตรงกัน และถูกต้องยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาว่า ถ้าหากใช้ภาพประกอบด้วย เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้ จะสามารถให้การรับรู้ที่ถูกต้องและมากขึ้นหรือไม่
2. ควรมีการศึกษาถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม หรือตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ฐานะทางครอบครัว สภาพทางสังคมส่วนตัว หรืออื่น ๆ เพื่อที่ว่าจะมีผลต่อการรับรู้ในเสียงดนตรีได้แตกต่างกันหรือไม่
3. ควรมีการศึกษาถึงอิทธิพลของเสียงดนตรีที่เกิดจากเครื่องดนตรีต่างประเภทกัน หรือดนตรีที่เกิดจากการบรรเลงโดยใช้เครื่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (Synthesizers) ว่ามีอิทธิพลต่อการรับรู้เพียงใด หรือให้ผลดีในด้านใดบ้าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม ศึกษานิเทศก์ ศิลปะของการดนตรีและละคร และความรู้ทั่วไป
ในการดนตรีไทย ม.ป.ป.

กำธร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา สังคีตนิยม โรงพิมพ์คุรุสภา 2514, 119 หน้า
โกคัก (ประเทศไทย) จำกัด, บริษัท กลวิธีในการถ่ายภาพ อาลิส พรินเตอร์
2509, 395 หน้า

โกวิท ชาญศิริ "ดนตรีเป็นสิ่งที่ช่วยให้โลกอยู่รอด" นิเทศสาร 3 : 4 - 5
ธันวาคม 2518

_____ "ดนตรีกับจิตใจและการประชาสัมพันธ์" นิเทศสาร 2 : 101 - 106
ตุลาคม 2519

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน กองวิจัยและวางแผน ความคิดเห็นเกี่ยวกับ
วิชาดนตรีศึกษาที่มีส่วนสนับสนุนคนไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในส่วนกลาง กรุงเทพฯ, 2523

จรุงชาติ ศุภพิชญ์นาม เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของนักเรียน
จากการใช้สไลด์ประกอบคำบรรยาย กับสไลด์ประกอบคำบรรยายและเสียงดนตรี
และสไลด์ประกอบคำบรรยายและเสียงประกอบธรรมชาติ ปรินิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 84 หน้า อักษรนำ

จำเนียร ช่างโชติ จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2519,
232 หน้า

เชคสเปียร์, วิลเลียม เวนิชวณิช แปลโดย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
โรงพิมพ์คุรุสภา 2498, 296 หน้า

ชัยพร วิชชาวช จิตวิทยาการรู้ลึก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518,
143 หน้า

ชูศรี วงศ์รัตน์ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย โรงพิมพ์เจริญผล 2525,

252 หน้า

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น
รายงานการวิจัยฉบับที่ 18 ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการศึกษาคนควาเร่ร่อนเด็ก
2517, 136 หน้า

เคซอนันต์ บุญผัน การศึกษาเปรียบเทียบความชอบ และผลการเรียนรูด่านพุทธิพิสัยของ
นักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสหศึกษาระหว่างการศึกษาจาก
สไลด์เสียงที่ใช้เสียงบรรยายเพศชาย กับสไลด์เสียงที่ใช้เสียงบรรยายเพศหญิง
ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 77 หน้า
อัครสำเนา

โคม สุขวงศ์ "หน้าที่ของคนตรีประกอบภาพยนตร์" นิเทศสาร 4 : 9 - 22
กุมภาพันธ์ 2519

ทวีป อภิสิตธิ์ "การปลูกฝังคุณความดีโดยใช้คนตรีเป็นสื่อ" ประชาศึกษา 7 :
25 - 27 กุมภาพันธ์ 2527

ทวีสิทธิ์ ไทรวิจิตร สังคมนิยม กรุงเทพฯ โอเคียนส์โคร์ 2522, 330 หน้า
ภาพประกอบ

นาฏเจลิยา สุมาวงศ์ วัยรุ่น สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย 2505, 74 หน้า
ภาพประกอบ

บรรจง สังข์สรวง การสำรวจทัศนคติและความสนใจทางกานคนตรีของเด็กวัยรุ่น
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 76 หน้า อัครสำเนา

บรรเทิง ชลช่วยชีพ คู่มือหลักสูตรและปฏิบัติการคนตรีสากล โดย บรรเทิง ชลช่วยชีพ
กาญจนา คชแสง และวัชรวิ ขาวสะอาด กรุงเทพฯ โอเคียนส์โคร์ 2524,
196 หน้า ภาพประกอบ

ประสาร ทิพย์ธารา พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร กรุงเทพฯ แพร่พิทยา 2521, 167 หน้า

- ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์ กำหนดค่าใช้จ่ายทดแทนเกี่ยวกับคนหนวก : 25 ปีแห่งการจัด
การศึกษาของคนหนวกในประเทศไทย โรงพิมพ์เจริญกิจ 2519, 270 หน้า
- บุสดี มานูพีระพงษ์ การสำรวจความสนใจทางคานคณตรีของนักเรียนพยาบาล
โรงพยาบาลหญิง ปี 2512 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512,
 103 หน้า อักสำเนา
- ไพบุลย์ ดวงจันทร์ "คือนครี คณตรีรักษาไซของชาวไทยมุสลิม" วารสารวัฒนธรรมไทย
 21 : 3 - 10 พฤษภาคม 2525
- ไพโรจน์ เบาลือ การถ่ายทอดสไลด์และฟิล์มสกริป ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 79 หน้า อักสำเนา
- รัตนา ศิริพานิช ความเข้าใจในการฟังและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาไทยภาคกลางในจังหวัดพระนคร และภาษามลายูในจังหวัด
ปัตตานี ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519,
 115 หน้า อักสำเนา
- ราไพพรรณ ศรีโสภาค "คณตรีบ้านัก" วิทยาสารสาร 10 : 17 - 19 เมษายน
 2518
- ธิดดา สุขปรีดี สไลด์และฟิล์มสกริป ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2523, 125 หน้า อักสำเนา
- เลิศ อานันทนะ ศิลปะกับเด็ก กราฟิการ์ต 2518, 129 หน้า
- วิจิตพจน์ วัฒนสินธุ์ จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล โดย วิจิตพจน์ วัฒนสินธุ์
 และจำเนียร ชวงโชติ กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2519, 139 หน้า
- วิชัย รักกุล การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุดและความสนใจในการเลือกอ่าน
หนังสือของนักเรียนโรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514
 ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 98 หน้า
- วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 6 สำนักพิมพ์คณะ
 กรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523, 181 หน้า

- วิเชียร วรินทร์เวช ทฤษฎีดนตรีสากล 1 - 2 หนังสือเรียนศิลปกรรมรายวิชา
 ศ 0223 - ศ 0224 ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
 2524 กรุงเทพฯ องค์การฯ ของครูสภา 2525, 77 หน้า
- ศศิธร ชันติวรารกุล พัฒนาการของความสามารถในการฟัง และความสามารถในการอ่าน
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2520, 71 หน้า อักสำเนา
- สกาย เอ็คเวิร์ค โพลอด "เสียงดนตรีในโรงงานอุตสาหกรรม" วารสารเพิ่มผลผลิต
 6 : 13 - 16 มิถุนายน 2518
- สมชาย ยัมพันธ์ การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้อัตนศึกษาของนักเรียนใน
ระดับชั้นประถมปีที่ 3 จากการใช้สื่อโสตทัศนศึกษา และเสียงบรรยาย
 ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 42 หน้า
 อักสำเนา
- สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ คู่มือการใช้โสตทัศนวัสดุ มงคลการพิมพ์ 2506,
 422 หน้า
- สมศักดิ์ เจียมทะวงศ์ การทำสไลด์ และฟิล์มสตริป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 บางเขน 2519, 93 หน้า อักสำเนา
- สมโภช รอดบุญ "ดนตรีสื่อสากล" นิเทศสาร 4 : 45 - 49 กุมภาพันธ์ 2520
 _____ "ฟังดนตรีกันอย่างไร" นิเทศสาร 3 : 40 - 45 ธันวาคม 2520
 _____ สังคีตนิยมเบื้องต้นว่าด้วยเพลงคลาสสิก กรุงเทพฯ นำอักษรการพิมพ์
 2518, 116 หน้า ภาพประกอบ
- สุชา จันทน์เอม จิตวิทยาการดำรงชีวิตประจำวัน แพรพิทยา 2516, 208 หน้า
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม จิตวิทยาวัยรุ่น พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ
 แพรพิทยา 2518, 276 หน้า
- สุกิจ ทศพร ดนตรีศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์กรุงธน 2506, 205 หน้า
 ภาพประกอบ

สุมนมาลย์ นิมเนตพันธ์ ดนตรีไทย ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา 2524, 291 หน้า

อัมพร จันทรมาศ การศึกษามวลของการเสนอสื่อรูปแบบภาพประกอบโดยการใช้ภาพเสริม

แผนคำบรรยายเสริม ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2524, 76 หน้า อักษราเนา

Bloom, Benjamin S., Comp. Taxonomy of Education Objectives.
New York, David McKay Company, Inc., 1966. 202 p.

Call, Louis Thornton, Jr. "Definining Listening Levels of Compre-
hension Bas on Reading Levels Comprehension of Average Children
in Grade 5, 6, 7 and 8," Dissertation Abstracts. 35 : 7199 - A
1975.

Calway, Marin F. "The Relative Effect of Instruction with Narrative
and Factial on Listening Skills," Dissertation Abstracts.
23 : 2248, February, 1963.

Cardinell, R.L., "How Music Increases Office Production," American
Eussiness, 1945.

Dale, Edgar. Audio - Visual Methods in Teaching. revised ed., rd.
Printed, New York, The Dryden Press, 1955. 543 p.

Frederick, P., "The Influence of Musical Distraction upon Reading
Efficiency," Journal of Educational Research. 1973.

Freebourne, C. and Fleisch, M., "The Effects of Musical Disturbance
upon Reading Rate and Comprehension," Journal of Educational
Psychology, 1952.

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd. ed., New York,
Mc Graw - Hill, 1973. 681 p.

Hanna, Geneva R. Book's Young People and Reading Guidance.
p.43 - 45. New York, Mc Allister Harper, 1960.

Hepner, H. W., Psychology Applied to life and Work. New Jersey,
Prentice - Hall, Inc., 1966. 298 p.

Hildreth, Gertrude Wowell. Teaching Read; Aguide to Basic Principle
and Modern Practices. p. 506 New York, Holt, 1958.

Hollow, Marry Kevin. "Listening Comprehension of the Intermediate
Grade Level," Elementary School Journal. 59 : 158 - 161,
December, 1955.

- Isra Charanyanunda. A Study of Children Ability to Hear the Tones of the Thai Language. Master's Thesis, 1962. 170 p.
- Kaplan, L., and Nettel, R., "Music in Industry," Biology of Human Affairs. London, 1948.
- Prince, Lucien, Dialogues of Alfred. North Whitehead, Boston: little Brown, 1954. 250 p.
- Saxby, Graham. The Focal Guide to Slides. Focal Press, Ltd., 1979. 221 p.
- Schwartz, Stanley. "Film Music and Attitude Change," Dissertation Abstract. 11 : 5677 - A May, 1971.
- Whitehead Robert. Children's Literature : Strateagies of Teaching. p.13 Englewood Chiffs. N. J., Prentice - Hall, 1968.

ภาคผนวก

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาเพลงแต่ละเพลงที่จะเปิดให้ฟังต่อไปนี้ ว่าตรงกับความรู้สึก
ของนักเรียนในข้อใด แล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
ความรู้สึกนั้น นักเรียนต้องตอบทันทีที่เพลงนั้นๆ จบ และเลือกได้เพียงคำตอบ
เดียวเท่านั้น

เพลงที่	ความรู้ลึก						เพลงที่	ความรู้ลึก					
	ก. เสร็จ เยี่ยมเพงา	ข. ลึกลับ ก้นเกิน นากลัว	ค. สก้นแจมใส	ง. สุกสกน เว้ารอน	จ. เหมื่อนเสียงในขรรวมชาติ	ฉ. ไม่น่าใจ		ก. เสร็จ เยี่ยมเพงา	ข. ลึกลับ ก้นเกิน นากลัว	ค. สก้นแจมใส	ง. สุกสกน เว้ารอน	จ. เหมื่อนเสียงในขรรวมชาติ	ฉ. ไม่น่าใจ
1							19						
2							20						
3							21						
4							22						
5							23						
6							24						
7							25						
8							26						
9							27						
10							28						
11							29						
12							30						
13							31						
14							32						
15							33						
16							34						
17							35						
18							36						

แบบทดสอบความรู้รักในเสียงดนตรี

โรงเรียน.....ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาเพลงแต่ละเพลงที่จะเปิดให้ฟังต่อไปนี้ ว่าตรงกับความรู้รัก
ของนักเรียนในข้อใด แล้วให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ
ความรู้รักนั้น นักเรียนต้องตอบทันทีที่เพลงนั้นๆ จบ และเลือกได้เพียงคำตอบ
เดียวเท่านั้น

เพลงที่	ความรู้รัก				
	ก. เสรว่า เจียมเหงา	ข. ดึกลับ คั่นเกิน นากั่ว	ค. สก๊ธัน แจมโต	ง. สุกสนาน เราวอน	จ. เหมื่อนเสียงในธรรมชาติ
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					

เพลงที่	ความรู้รัก				
	ก. เสรว่า เจียมเหงา	ข. ดึกลับ คั่นเกิน นากั่ว	ค. สก๊ธัน แจมโต	ง. สุกสนาน เราวอน	จ. เหมื่อนเสียงในธรรมชาติ
19.					
20.					
21.					
22.					
23.					
24.					
25.					

รายชื่อเพลงที่ใช้ในการทดลอง
(เรียงตามลำดับที่ใช้ในการทดลอง)

ความรู้สึก ก หมายถึง เพลงที่ให้ความรู้สึก เศร้า เจ็บปวด
 ความรู้สึก ข หมายถึง เพลงที่ให้ความรู้สึก ลึกซึ้ง คั่นเด่น น่ากลัว
 ความรู้สึก ค หมายถึง เพลงที่ให้ความรู้สึก สดชื่น แจ่มใส
 ความรู้สึก ง หมายถึง เพลงที่ให้ความรู้สึก สนุกสนาน ร่าเริง
 ความรู้สึก จ หมายถึง เพลงที่ให้ความรู้สึก เหมือนเสียงในธรรมชาติ

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ความรู้สึก	ค่าเปอร์เซ็นต์ (%)
1.	TOMORROW (Midnight Blue/Edward Miller Wea Records Ltd., Phonodisc H. 93019)	ค	91
2.	SLEEPY LAGOON (Poetry of The Sea/Blue Seas Grand Orchestra, Peacock Stereo Cassette - Tape 7849)	จ	93
3.	STAR WARS Main Title (TOMITA - KOSMOS RCA RECORDS, Phonodisc ARK 1 - 2616)	ข	98
4.	SEND IN THE CLOWNS (Feelings Living String RCA Records, Phonodisc APL 1 - 2383)	ก	90
5.	THE WAY WE WERE (PERCY FAITH AND ORCHESTRA Screen for Lovers, CBS INC. Records, Phonodisc 25 KP - 2623)	ก	90
6.	A FIELD FULL OF FLOWERS (KOTO & FASCINATING MELODIES, JVC Stereo - Tape compatible Cassettes, JVC 2625)	ค	95

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ความรู้สึก	ค่าเปอร์เซ็นต์ (%)
7.	AT THE CLUB (HOME AGAIN / STANLEY TURRETTING, Golden Peacock Stereo Cassette - Tape 7892)	ง	93
8.	KINEMATIC (The Original Motion Picture Sound Track "ANTARCTICA" Golden Peacock Stereo Cassette - Tape 7894)	ท	96
9.	MINSTREL BOY (One Stormy Night / Play by the Mystic Moods Orchestra, Dee - Pam Publ. CO., ASCAP Phonodisc BS. 2594)	จ	97
10.	SINCE YOU'VE BEEN GONE (Cassie Rock, ROCK SYMPHONIES K - tel International (UK) Ltd., Phonodisc - 1243)	ก	94
11.	SORTILEGE (New Easy Listening / by RICHARD CLAYDERMAN, Peacock Stereo Cassette - Tape 7845)	ก	91
12.	SHE'S OUT OF MY LIFE (Cassie Rock, ROCK SYMPHONIES K - tel International (UK) Ltd., Phonodisc - 1243)	ง	92
13.	IN A MONASTERY GARDEN (In a Monastery Garden / The Immortal Works of Ketelbey, The DECCA Record Co Ltd., Phonodisc PS.186)	จ	92
14.	ON THE WATERFRONT (Film Spectacular Vol.II Stanley Black, Phase 4 Stereo spectacular, Phonodisc SP. 44031)	ท	95

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ความรู้สึก	ค่าเปอร์เซ็นต์ (%)
15.	FREILICH (Spiret of People / Stanley Black Conducting The DECCA Record Co.Ltd, Phonodisc SP. 44206)	ก	98
16.	ROCKIT (Herbie Hancock Future Shock, Golden Peacock Stereo Cassette - Tape 7883)	ง	97
17.	THE UNANSWERED QUESTION (TOMITA - Kosmos RCA Records, Phonodisc ARK 1 - 2616)	จ	98
18.	KRPA (From the Full Moon Story / by KITARO Stereo Cassette - Tape, Zen - 1006)	ฉ	90
19.	MUSIC BOX DANCE (LOVE Sound Vol. 2 / S. TOKUKA 2 GRAND ORCHESTRA, Peacock Stereo Cassette - Tape EM 6843)	ค	92
20.	WHEN A MAN LOVES A WOMAN (LOVE Sound Vol.2 / S. TOKUKA & GRAND ORCHESTRA, Peacock Stereo Cassette - Tape, EM 6843)	ก	90
21.	BEYOND THE REEF (Poetry of The Sea / Blue Seas Grand Oschestra, Peacock Stereo Cassette - Tape 7849)	ง	91
22.	GEMNY COME LATELY (Jet t' aim 9 Traum-Melodien Oschestra Anthony Ventura, Phonodisc LP. 203 846)	ก	96

ลำดับที่	ชื่อเพลง	ความรู้สึก	ค่าเปอร์เซ็นต์ (%)
23.	OTHER SIDE OF ANTARCTICA (The Original Motion Picture Sound Track "ANTARCTICA", Golden Peacock Stereo Cassette - Tape 7894)	ท	91
24.	WIPE - OUT (GOLDEN GREATS BY THE VENTURE, Liberty Records, Inc., Phonodisc LST - 8053)	ง	93
25.	THE OVERTUNE (Concerts In China/JEAN - MICHEL JARRE, Polydor Stereo Cassette - Tape 3199 - 327)	ง	98

การศึกษามลภาวะทางอากาศ ความรู้สึกในเสียงดนตรีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

พงศ์พิพัฒน์ พัทธสุนทร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2528

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ 5 แบบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่างกัน เสียงดนตรี 5 แบบ คือ

1. เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก เศร้า เจ็บปวด
2. เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก ลึกซึ้ง ตื่นเต้น น่ากลัว
3. เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก สดชื่น แจ่มใส
4. เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก สนุกสนาน เริงร่า
5. เสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึก เหมือนเสียงในธรรมชาติ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 60 คน จัดแบ่งพื้นฐานทางดนตรีโดยพิจารณาจากผลการเรียนวิชาดนตรีศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเกณฑ์ จำแนกออกตามเพศ ซึ่งได้เป็น 4 กลุ่มการทดลอง กลุ่มละ 15 คน คือ กลุ่มนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง กลุ่มนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ กลุ่มนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และกลุ่มนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ ให้นักเรียนทั้ง 4 กลุ่มการทดลองฟังเสียงดนตรีที่ให้ความรู้สึกแบบต่าง ๆ ทั้ง 5 แบบ แล้วตอบแบบทดสอบการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรี หลังจากฟังเสียงดนตรีในแต่ละเพลงจบ นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างด้วยวิธี $t - test$ (Independent)

ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 2. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 3. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- ที่ระดับ .01

4. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนชายที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการรับรู้ ความรู้สึกในเสียงดนตรีแบบต่าง ๆ ของนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีสูง และนักเรียนหญิงที่มีพื้นฐานทางดนตรีต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF AUDITORY PERCEPTION OF M. II STUDENTS
WITH DIFFERENT BACKGROUND IN MUSIC EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

PONGPIPAT PHATASOONTORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1985

The purpose of this study was to compare the auditory perception of music which effected to five emotional reactions on part of the listeners who were Mathayom II Students with different background in music education. The five kinds of music include :

- 1) sadness and loneliness, 2) mystery, excitement and frightening,
- 3) joy and gladness, 4) cheerfulness and passion, and 5) sound of natural setting.

A sample of 60 Mathayom II students of Ban - Mi Widthaya School Amphoe Ban - Mi, Lopburi Province, of which were 30 boys and 30 girls, were divided into 4 experimental groups, 15 each of which were 2 boy groups and 2 girl groups, using M.I achievement in music education as bases for grouping. Experimental group A. composed 15 boys of high achievement in music education. Experimental group B. composed 15 boys of low achievement in music education. Experimental group C. composed 15 girls of high achievement in music education. Experimental group D. composed 15 girls of low achievement in music education. The experimental groups listened to the five kinds of music respectively, then auditory perception tests were administered. The data were analyzed by t - test (Independent)

The results of the study were as follows:

1. There was no significant difference in auditory perception between group A and C
2. There was no significant difference in auditory perception between group B and D

3. There were significant differences in auditory perception between group A and B at .01 level

4. There were significant differences in auditory perception between group A and D at .01 level.

5. There were significant differences in auditory perception between group B and C at .01 level

6. There were significant differences in auditory perception between group C and D at .01 level